LIETUVIŲ

DIENOS

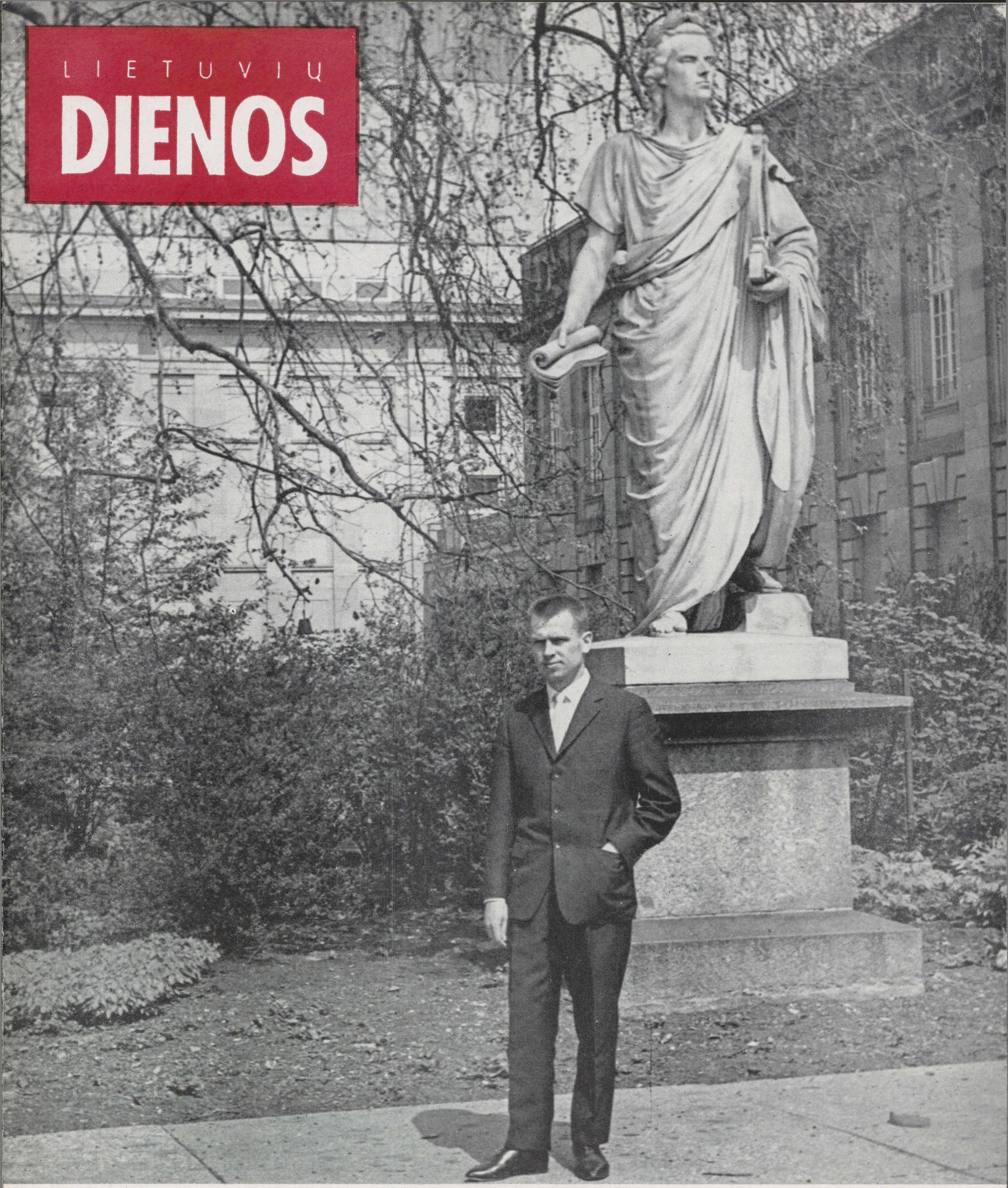

MUZIKAS DARIUS LAPINSKAS STUTTGARTO OPEROJE

LITHUANIAN DAYS

MAY, 1964

1964 METAI, GEGUŽĖS MĖN.

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis
Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Dalilė Polikaitis

Leidėjas / Publisher
Anthony F Skirius
Administratorius /Circulation Manager
Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse / Contributing Editors:

Juozas Bertulis, Vladas Būtėnas — Chicago, Illinois; Vytautas Alf. Braziulis — Cleveland, Ohio —; Vladas Mingėla — Detroit, Mich.; Balys Raugas — Philadelphia, Pa.; Cezaris Surdokas — Baltimore, Md.; Petras W. Urban — Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis — Toronto, Canada; Vytautas Volertas — Riverside, N. J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Brockton, Mass. — B. Kerbelienė; Brooklyn-New York, N. Y. — V. Augustinas, V. Mazelis; Chicago, Ill. — A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika; Cleveland, Ohio — V. Bacevičius; Los Angeles, Calif. — L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Kančauskas; Manchester, N H. — K. Daugėla; New Haven, Conn. — P. Jasiukonis; Omaha, Nebraska — Rev. L. Musteikis; Philadelphia, Pa. — F. Jakaitis, V. Gruzdys; Washington, D.C. —Photo Alda, P. Labanauskas; Waterbury, Conn. — J. Gaidys.
CANADA: Hamilton,.Ont. — A. Juraitis; Montreal, P. Q. — L. Stankevičius; Toronto, Ontario — J. Dvilaitis.
AUSTRALIA: E. Butkūnas, E. Karpavičius, P. Sakalauskas, Vyt. Vosyliius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without seperate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.
Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 METAIS.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku. / If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 65 centai. **Single copy 65¢.**

Prenumerata metams $6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription $6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription $10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard • Hollywood 29, California • Telefonas NO 4-2910

GEGUŽIS, 1964 Donelaičio m. **MAY 1964**
Nr. 5 (144), XV metai **Vol. XV, No. 5 (144)**

TURINYS / CONTENTS

Dr. T. žiūraitis, OP, **Anapus ilgesio ir vilčių,** vedamasis. 3
Tiksliausia Lietuvos laisvinimo forma. Mūsų korespondento pasikalbėjimas su Rezoliucijoms Remti Komiteto nariais dėl komiteto veiklos 4
T. Viktoras Gidžiūnas, OFM, **Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija ir jos suvažiavimas** 7
Aleksandras N. Dičpetris, **Galvų medžioklė.** Novelė. 8
A. N. Dičpetrio autobiografijos bruožai ir jo skulptūros darbų pavyzdžiai. 9
J. Kreivėnas, **"Tosca" Chicagos Lietuvių Operoje".** V. Juknevičiaus iliustracijos. 10
Vyt. Alseika, **D. Lapinskas — muzikas, pasirinkkęs Europą.** Iliustruotas pokalbis. 12
Iš V. Kasiulio parodos Paryžiuje. Spaudos atsi-liepimai ir darbų nuotraukos. 14
KNYGOS IR AUTORIAI
A. Kairio Komedija "Diagnozė" keturiuose passtatymuose. 16
VEIDAI IR VAIZDAI
Pr.Z., **J. F. Gribauskas 25 metus vadovauja Šv. Antano taupymo ir skolinimo bendrovei.** 18
Smulkioji kronika. 20

ENGLISH SECTION

Lithuanian Artists Decorated the Vatican Pavilion, by A. Džiugėnas 22
Lithuanian Folk Song 22
Books and Periodicals 22
The Personality of Vytautas, by Dr. J. Končius 23
Lithuanian History in Stamps, Part LXVII, byA. Bernotas. 24
"A Policy of Honor", by G. Todt 24
LITHUANIANS MAKE NEWS 25
Lietuvių Fondo metinis susirinkimas. V. Noreikos foto reportažas. 26

VIRŠELIAI / COVERS

Front Cover - Pirmasis

Composer Darius Lapinskas was born in 1934 in Jurbarkas, Lithuania. When the Soviet army approached Lithuania in 1944, together with many others he fled to West Germany. He began to study music with J. Beinorius, and later with St. Gailevičius in W. Germany. He came to the U. S. in 1950 and studied music theory, piano, and conducting with J. Kačinskas.

D. Lapinskas graduated from the New England Conservatory of Music in 1957. While at the conservatory he composed several musical pieces. In 1957 he returned for studies to Europe and studied in Vienna at the State Music Academy of Austria. After a year he transferred to the Higher School of Music in Stuttgart, where he spent three years. Since 1961 he works at the traveling Tuebingen Theater where he composes incidental music for the theater's dramatic productions. Since 1962 he also works with the opera productions at the Stuttgart Opera House.

Muzikas-kompozitorius Darius Lapinskas, dabar gyvenąs Vokietijoje ir dirbąs Stuttgarto operoje kaip "kapel meisteris".

D. Lapinskas yra jauniausios kartos muzikos talentas, pasireiškęs paskutiniaisiais metais. Iš Lietuvos pasitraukęs kartu su tėvais, gyveno ir gimnaziją pradėjo lankyti Vokietijoje. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Bostone. Čia baigė Lituanistinę mokyklą, muzikos mokėsi pas J. Kačinską. Baigęs N. Anglijos konservatoriją, studijų gilintį išvyko į Vieną. Po to dar studijavo Aukštojoj Muzikos Mokykloj Stuttgarte. Baigęs mokslus, dirbo Tuebingeno teatre kaip kompozitorius, o Stutgarto Operoj — kaip operų paruošėjas. Yra sukūręs orginalių dainų ir didesnių muzikos dalykų; dabar baigia vargonų koncertą. Foto V. Alseika

Back Cover - Paskutinis

Sculpture "Before Dawn" by A. Mačiulionis, which won the second prize at the art exhibition, commemorating Lithuania's uprisings against Russian occupation. (No first prize was awarded).

On April 5-12 at Chicago's Čiurlionis gallery's art exhibit, paintings and sculpture was exhibited to portray the 1863, 1941 and 1950 Lithuanian uprisings against the Russian occupants. 17 artists participated, exhibiting 26 paintings and sculptures. The judges awarded the $500 second prize to A. Marčiulionis for his sculpture "Before Dawn" and third prize to Liudas Vilimas for his painting "Death of a Partisan".

(Please see the Feb., 1964, issue for more about Aleksandras Marčiulionis).

Aleksandras Marčiulionis — Prieš aušrą.

Bal. 5-12 Chicagoje Čiurlionio galerijoje Menininkų klubas ir Čiurlionio galerija surengė parodą kūrinių 1863, 1941 ir 1950 metų sukilimų temomis. Dalyvavo 17 dailininkų su 26 tapybos ir skulptūros darbais.

Jury komisija II premiją $500 paskyrė A. Marčiulioniui už skulptūrą "Prieš aušrą" (I premija neskirta), III premiją $250 paskyrė Liudui Vilimui už tapybos darbą "Partizano mirtis".

Apie A. Marčiulionį daugiau žiūr. š. m. LD žurnalo nr. 2.

Lietuvos Vyčių Chicagos choras. Pirmoj eilėj iš kairės: choro pirm. Al. Zakarka, choro solistė ir vedėjo padėjėja Eleonora Zapolienė, choro vedėjas muz. Faustas Strolia, Vyčių Illinois-Indiana aps. pirm. Frank Svelnis.

Vyčių 51-mo seimo, vykstančio Chicagoj rugp. 6-9 dienomis choras duos koncertą; šis choras taip pat rengiasi dalyvauti Lietuvių Dienos programoje New Yorke pasaulinėje parodoje rugp. 23 d.

Knights of Lithuania choir of Chicago, Ill. Conductor — Faustas Strolia.

Anapus ilgesio ir vilčių

DR. TOMAS ŽIŪRAITIS, O. P., Washington, D. C.

Nemanėm, kad taip toli būsim nublokšti tremties glūdumon. Netikėjom, kad svetimoj padangėj tokios naktys ilgos, ir vilties aušrinė bus vis už kalnų. Tačiau neabejojam: juo tamsesnės naktys, juo daugiau galimybės žvaigždėms tviskėti visu skaidrumu...

Taip "per pasaulį keliauja žmogus" (*Bern. Brazdžionis*) tremtinys, ne pabėgėlis. Tremtinys, kur jis bebūtų, yra ištikimas kūrybinei gyvenimo pilnatvei – religinės ir tautinės darnos idealui. Pabėgėlis vengia tokio idealo, nes jam jis yra svetimas: jam rūpi savanaudiška gerovė arba bent pragyvenimas. Pabėgėlis egzistuoja, tremtinys tobulėja. Pastarasis yra ypatingas gyvenimo švyturys, kuris niekad negęsta, nežiūrint kaip ilgos būtų naktys, kaip toli dar būtų "švintantis krantas"(*P. Vaičiūnas*). Tokio žmogaus gyvenimą lydi Šviesa ir Tiesa jo idealo link, nors tas idealas atrodytų perdaug aukštas, nors jo atžvilgiu tremtinys pasijustų tartum lašas jūroje; bet tik tokiu būdu galima tremtį įprasminti, kurį laiką jos lyg ir nejusti, anot poeto:

"... Pakėliau veidą į žvaigždėtą aukštį – / Ir tartum lašas jūroj išnykau. / Ir nežinau, kad aš tremties kelionėj / Minu vien žemės tremtinio takus, O mano džiaugsmas, poilsis ir laisvė / Toli, kaip aukštos žvaigždės ir dangus." (*Putinas*).

Tada išsineria net tremties glūdumoje pasauliai šviesūs, pavasariškai gaivūs, pasak poeto: "Anapus ilgesio ir sapno, / Anapus ir troškimų ir vilčių / Išsineria pasauliai kvapnūs / Neišspręstųjų paslapčių..." (*J. Aistis*).

Ne šiapus, ne kasdienybėje tokie pasauliai nedalioj nušvinta, bet svarbiausia anapus ilgesio ir vilčių – tikrojo idealo spektre jie išsineria. O tikras idealas yra neišspręstųjų paslapčių tikrovė: giliai prasminga, tobulai neištiriama. Gyvenimas yra paties Kūrėjo asmeniška, o ne grynai gamtinė dovana. Todėl gyvenimo idealas toks neišmatuojamai gilus ir platus – paslaptingas ir tuo pačiu visada prasmingas. Idealas nepasensta, kaip žmogaus dvasia, kuri juo gyvena. Idealo neturėti, reiškia būti dvasiškai žuvusiu.

Toks būtų gyvenimo ir jo idealo pagrindinis santykis, kurio įkūnytas pavyzdys yra kiekviena m o t i n a. Ji, kaip tokia, yra įkūnytas pavyzdys, nes ji yra ne tik gyvybės, bet ir gyvenimo įsikūnijimo paslaptis. Motina yra naujos gyvybės dalis ir jos gyvenimo širdis: tai nuostabiausio kūrinio gimdytoja ir jo ugdytoja... Visada motina yra nauja ir gaivi, kaip žydintis pavasaris; visada ji sava ir nemari, kaip meilės idealas, esąs anapus mūsų ilgesio ir vilčių.

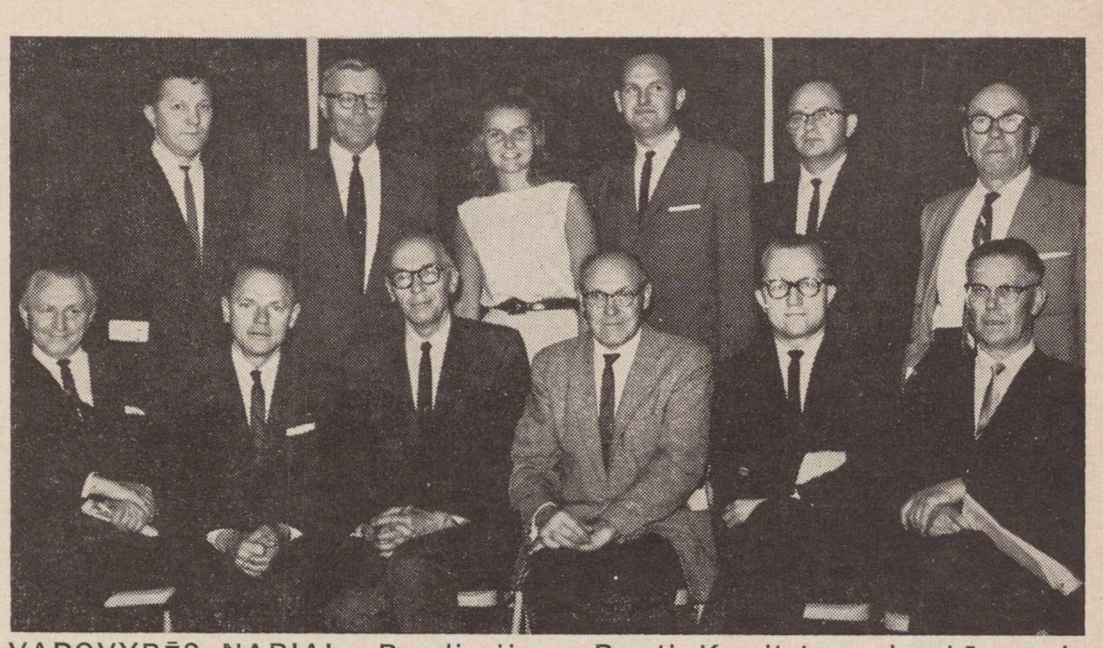

VADOVYBĖS NARIAI. Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės narių dalis: pirmoje eilėje (iš kairės) — A. Skirius, S. Paltus, J. A. Petrauskas, dr. P. Pamataitis, pirmininkas L. Valiukas, A. Dabšys; II-je eilėje: — S. Kungys, dr. J. Jurkūnas, I. Mažeikaitė, A. Markevičius, R. Bureika, K. Liaudanskas. Foto L. Kančauskas

Members of the Board of Directors of the Americans for Congressional Action To Free The Baltic States, a nationwide body that promotes legislation concerning the Baltic States. Foto L. Kančauskas

Rezoliucijų pradininkas Atstovų Rūmuose. Kongresmanas Glenard P. Lipscomb (R. — Calif.), rezoliucijų pradininkas Atstovų Rūmuose, su rezoliucijų žygio rėmėjais ant Kongreso Rūmų laiptų Washingtone. Iš kairės: dr. A. Nasvytis (Cleveland, Ohio), **J. Stankus** (Rochester, N. Y.), **A. Jančys** (Rochester, N. Y.), **kongr. Glen Lipscomb, dr. J. Motiejūnas** (Highland, Ind.), **L. Valiukas, J. Jodelė** (abu iš Los Angeles, Calif.).

A group of Lithuanian-Americans from various parts of the country meet Rep. Glenard P. Lipscomb (R. — Calif.) who was the first to introduce a House Concurrent Resolution that calls for freedom for the Baltic States; he was followed later by some fifty Congressmen.

Tiksliausia

Lietuvos laisvinimo kovos forma

Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės narių ir Kalifornijos lietuvių darbuotojų pasisakymai rezoliucijų žygio klausimais

Pirmosios rezoliucijos Lietuvos laisvinimo reikalu įneštos Kalifornijos lietuvių darbuotojų pastangomis, ir jas įnešė Kalifornijos legislatoriai — senatorius Thomas H. Kuchel **(R. Calif.) ir kongresmanas Glenard P.** Lipscomb **(R.–Calif.). Juo pasekė jau virš 60 senato ir kongreso narių.**

Kalifornijos lietuviai darbuotojai 1961 m. rugpiūčio pradžioje pradėjo formuoti tam tikslui specialų komitetą, kuriam vadovauja viso reikalo spiritus movens Leonardas Valiukas ir priklauso daug aktyvių, darbščių ir įtakingų krašto lietuvių, latvių, estų ir eilė žymių amerikiečių.

Čia dedame keletą pasisakymų dėl Komiteto veiklos. Red.

–Jūs dalyvaujate VLIK-o, ALT-bos, LB ir Rezoliucijoms Remti Komiteto veikloje. Koks turėtų būti ryšys tarp Rezoliucijoms Remti Komiteto ir minėtų organų?

JUOZAS ANDRIUS (VLIK-o narys, LB apylinkės valdybos narys, Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės narys):

– Visos institucijos, kurioms rūpi Lietuvos ir kartu kitų Pabaltijo kraštų išlaisvinimas iš žiaurios rusų komunistų vergijos, privalo kur tik gali žodžiu, raštu ar veiksmu paremti, taip pat besirūpinantį Lietuvos laisvinimu, Rezoliucijoms remti Komitetą. Iki šiol šis vienetas veikė ir veikia savarankiškai.

Kaip kad visiems yra žinoma, Los Angeles lietuvių darbuotojai, kurių pastangomis buvo išgautos pirmosios rezoliucijos, pakartotinai siūlė ALT-bos centrui imtis vadovauti visam rezoliucijų pravedimo žygiui. ALT-bos centrui daugiau kaip pusmetį nieko nedarant, Los Angeles lietuviams nebuvo kitos išeities, kaip tik imtis partizaninės veiklos. Partizaninei veiklai nepritariu, bet tai įvyko ne dėl mūsų kaltės. Būtų idealu, jei visas laisvinimo darbas būtų koordinuojamas vieno aukščiausio organo, kaip jis ten besivadintų

Rezoilucijų pradininkas Senate — Senatorius Thomas H. Kuchel (R. — Calif.), rezoliucijų pradininkas Senate, su R. R. K. vadovybės nariais — Juliumi Jodele (kairėje) **ir Leonardu Valiuku** (dešinėje) **senatoriaus įstaigoje Washingtone.**

Sen. Tom Kuchel (R. — Calif.) with J. Jodelė (left) and Leonard Valiukas (right) in his Washington office. Sen. Tom Kuchel was the first who introduced ą Senate Concurrent Resolution concerning the Baltic States; he was followed by 12 U. S. Senators. Foto J. Stankus

KAIRĖJE — Kongresmanas Glen Lipscomb (kairėje) su Lietuvos konsulu dr. J. J. Bielskiu ir Ona Bielskiene.

LEFT — Rep. Glen. Lipscomb (left) meets Dr. J. J. Bielskis, Consul of Lithuania, and Mrs. J. J. Bielskis.

DEŠNĖJE — Senatorius Thomas J. McIntyre (D. — N. H.), vienas iš rezoliucijų autorių, su lietuviais savo įstaigoje Washingtone; iš kairės — J. Jurkus, N. Žilytė, senatoriaus įstaigos vedėjas, sen. McIntyre.

RIGHE — Sen. Thomas J. McIntyre (D. — N. H.), author of one of the resolutions, meets Lithuanian-Americans in his office in Washington, D. C.

Ypatingos paramos Rezoliucijoms Remti komitetas negali tikėtis iš kitų institucijų, o pats turi rūpintis darbo jėgos ir lėšų telkimu savo veiklai vystyti.

– Ar eventualus rezoliucijų priėmimas JAV-bių Kongrese saistytų krašto vyriausybę?

EDMUNDAS ARBAS (architektas, Los Angeles technologų klubo valdybos pirmininkas, Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės narys):

– Žinoma. Tautos laisvinimo idėja, iš vienos pusės, palaiko tautinį sąmoningumą mūsų pačių tarpe, iš kitos – siekia laisvojo pasaulio viešosios opinijos ir valstybinių institucijų talkos prarastajai Lietuvos laisvei atgauti. Mūsų, kaip krašto piliečių, pastangos pirmoje eilėje nukreiptos į JAV-bių vyriausybę. JAV-bių Kongrese pravesta nors viena rezoliucija mūsų krašto vyriausybę, be abejo, saistytų. Gi mūsų vedamoje laisvinimo akcijoje toks laimėjimas taptų vienu iš pagrindinių ramsčių, siekiant Lietuvai, Latvijai ir Estijai pilnutinės laisvės.

Vizitas "Speakeriui". — Atstovų Rūmų pirm. John W. McCormack (D. — Mass.) priima savo kabinete Washingtone rezoliucijų žygio atstovus. Iš kairės: L. Valiukas, R. R. K. pirm., J. McCormack, J. Jodelė, A. Nasvytis.

Atstovų Rūmų pirm McCormack remia rezoliucijų žygį.

Speaker John W. McCormack (D. — Mass.) meets members of the movement to free the Baltic States. Foto J. Stankus

VIRŠUJE — Kongresmanas Glen Lipscomb su lietuvių grupe jo pagerbimo metu Los Angeles mieste. Iš dešinės: S. Kungys, A. Kulnys, dr. J. Jusionis, A. Kontvis, kongr. G. Lipscomb, Ž. Brinkienė, J. Kojelis, B. Budginas ir dr. Z. Brinkis.

TOP — Rep. Glen Lipscomb with a group of Lith.-Americans of L. A.

APAČIOJE — Grupė Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės narių posėdžiauja. Iš dešinės: dr. P. Pamataitis, Ž. Brinkienė, J. Andrius, B. Lembergaitė, S. Paltus, N. Onyx-Virand (estė), **J. Motiejūnas, I. Mažeikaitė ir R. Bureika** Foto L. Kanaučauskas

BOTTOM — Members of one of the committees of the Americans For Congressional Action To Free The Baltic Nations in conference.

– Kokios nuotaikos LB-je kongresinių rezoliucijų atžvilgiu?

JUOZAS ČINGA (LB Los Angeles apylinkės pirmininkas):

– Lietuvių Bendruomenė, būdama lietuviškų reikalų sargyboje ir besisielodama tautinės sąmonės bei kultūros išlaikymo reikalais, mato Rezoliucijoms Remti Komiteto tiksluose ir pačioj akcijoj nepalaužiamą pasiryžimą Lietuvos laisvinimo bylą nuolat judinti Amerikos visuomenėje, perkelti į jos reprezentacinius organus ir tarptautines in-

Nukelta į sekantį psl.

KAIRĖJE — Rezoliucijoms Remti Komiteto vicepirmininkai — A. Reins (latvis), A. Skirius ir A. Kalm (estas) su kasininku J. A. Petrausku.

LEFT — Vice Presidents and Treasurer of the Americans For Congressional Action To Free The Baltic States.

DEŠINĖJE — Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės nariai (iš dešinės kairėn): A. Mažeika, dr. Z. Brinkis ir J. Motiejūnas.

RIGHT — Members of the Board of Directors of the movement to free the Baltic States. Foto L. Kančauskas

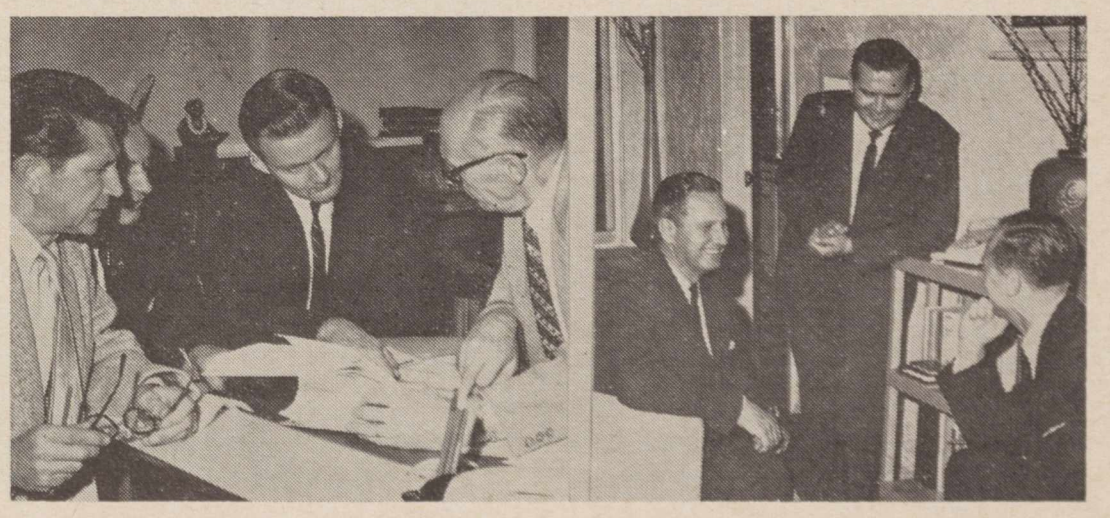

stitucijas – Jungtines Tautas. Komiteto įžvalgus supratimas dabartinės tarptautinės konjunktūros bei aktyvus dalyvavimas politiniame darbe, laiku pasirinkta veik nejudinta Lietuvos atvadavimo veikimo sritis, naudojami efektingi šių dienų veikimo metodai duoda vilties, kad Komiteto bus įveikta tai, ko esamose sąlygose veik neįmanoma atsiekti. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, o ypatingai jos Valdyba bei Taryba, yra aktyvūs rezoliucijų žygio rėmėjai ir nuoširdūs talkininkai. Organizuota lietuvių visuomenė deda daug vilčių į kongresinių rezoliucijų pravedimą ir tikisi ko gražiausių šio taip Lietuvai vertingo darbo vaisių.

– Kokia Amerikos Lietuvių Tarybos pažiūra į Rezoliucijoms Remti Komitetą ir jo darbą?

BALYS ČIURLIONIS (inžinierius, Pietinės Kalifornijos Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas):

– 1. Rezoliucijoms Remti Komitetas, mano žiniomis, išsivystė ALT-bos Los Angeles skyriaus talkos dėka.

2. ALT-bos centras 1961 metų pradžioje yra priėmęs formalų nutarimą rezoliucijų pravedimą remti. Tas nutarimas nėra atšauktas, vadinasi, galioja.

3 ALT-bos centro valdybos sekretorius ir eilė Tarybos narių yra Rezoliucijoms Remti Komiteto sąstate.

4. ALT-bos veikėjai aktyviai dirba ir rezoliucijų pravedimo žygį remia finansiškai.

5. Mano nuomone, šį energingą ir veiksmingą sąjūdį turėtumėm visi visomis išgalėmis ir jėgomis remti.

– Kuo galėtų prisidėti prie rozoliucijų pravedimo rašytojai, menininkai, kultūrininkai?

JURGIS GLIAUDA (rašytojas, kultūrininkas, tris kartus laimėjęs "Draugo" romano konkursą):

– Sužadinti visuomenės entuziazma šiam judėjimui, skiriant tam tikslui savo išradingumą, talentą ir nora stumti pirmyn Lietuvos laisvinimo bylą. Ir "iliuziios" dažnai buvo istorijoje didžiulių nuoveikių sėkla ir pagrindas.

– Daug teko dirbti kongresinių rezoliucijų sąjūdyje. Ar darbą laikote buvus prasmingu?

JULIUS JODELĖ (inžinierius, Ateitininkų Federacijos centro kontrolės komisijos narys, ateitininkų sendraugių Los Angeles pirmininkas):

– Labai. Darbai, kuriuose buvau aktyviai įsitraukęs, jau tuo pačiu metu nešė pilnus vaisius. Mano įsitikinimu, pirmasis rezoliucijų tikslas buvo ir yra nuolatinis garsinimas Lietuvai padarytos skriaudos bei viešosios opinijos formavimas nepasitenkinti *status quo*. Šia prasme rezoliucijos pilnai atitiko pirminį savo uždavinį, ir darbo tęsimas tik turtina derlių. Rezoliucijų sąjūdyje ir toliau dalyvauju, nors, ir tai apgailestauju, naujos pareigos profesiniame darbe nebeleidžia jam skirti pakankamai laiko ir dėmesio.

– Kaip vertinate antirezoliucinius pasireiškimus spaudoje?

DR. JUOZAS JURKŪNAS (teisininkas, visuomenės veikėjas, buv. LB Los Angeles ap. kultūros ir švietimo reikalų vedėjas):

– Tai apgailėtinas ir labai kenksmingas reiškinys mūsų gyvybinėje kovoje dėl tikslo, kuris kiekvienam susipratusiam ir geros valios lietuviui yra šventas reikalas. Tad jo siekdami, turime visi, o ypač organizacijų vadovai ir įmantrūs spaudos žmonės, elgtis labai apdairiai, apgalvotai, santūriai ir išmintingai.

Nedovanotina kalbėtojui ar rašytojui, kuris nesilaiko šios aukso taisyklės: žinok, ką kalbi arba rašai, žinok, kam kalbi ir, pagaliau, žinok, kada kalbi arba rašai. Nemanau, kad antirezoliucininkai ramia, tyra ir *lietuviška* sąžine galėtų save pateisinti minėtais trim punktais ir drįstų tvirtinti, kad nekertą šakos, ant kurios patys sėdi.

Sveiką, kultūringą, tautiniai apdairią ir objektyvią kritiką visuomet remsiu, bet tokios lietuviškai politikai sunkiai sugromuluojamos, spalvotos, plaštakiškos – niekuomet Ir ypač man gaila, kad tai daro ne kokie tautinės spaudos pripuolami rašeivos, bet ilgą patirtį toje srityje turį buv. redaktoriai ar šiaip mums žinomi rimti spaudos darbuotojai.

– Kaip LB apygardų ir apylinkių vadovybės galėtų prisidėti prie rezoliucijų pravedimo?

KOSTAS LIAUDANSKAS (LB Vakarų apygardos pirmininkas, Rez. Remti K-to vadovybės narys):

– Apygardų ir apylinkių vadovybės ir LB aktyvūs nariai turėtų prisidėti prie viso šio žygio darbu ir pinigine parama. Visam rezoliucijų reikalui turėtų atplaukti daug paramos iš ALT-bos centro. Deja, iki šiol nieko nesam sulaukę iš ten.

– Kartkartėmis pasirodo kritiškų žodžių spaudoje rezoliucijų žygiui. Jūs sekate visą spaudą. Kiek toji ligšiolinė kritika verta dėmesio?

ANTANAS MAŽEIKA (ALTS-gos Los Angeles skyriaus pirmininkas, Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės narys):

– Rezoliucijų įnešimas į JAV-bių Kongresą, keliant Pabaltijo kraštų laisvinimo bylą, mano manymu, yra svarbus ir pagirtinas veiksmas. "Kritikų" visad buvo ir bus. Stovime ant gero kelio, ir į visą taip vadinamą kritiką didelio dėmesio nė nevertėtų skirti. Lietuvių patarlė sako: "Lašas po lašo ir akmenį pratašo." Mūsų darbo "lašų" rezultatai yra dideli jau dabar, o savo knygų juk dar neužverčiame. Kritikai, jei jiems mūsų darbas nėra prie širdies, gali imtis iniciatyvos didesniems darbams ir žygiams.

– Lietuviai laikraštininkai tolinasi nuo politinės veiklos. Ar tai sveikas reiškinys? Kuo laikraštininkai galėtų prisidėti prie rezoliucijų pravedimo?

– STASYS PALTUS (laikraštininkas, Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininkas, iš profesijos teisininkas):

– Reiškinys apgailėtinas. Dar prof. S. Šalkauskis buvo nurodęs, kad politika yra viena labai reikšmingų kultūrinio gyvenimo apraiškų; ir, kultūringiesiems jos vengiant, barbarai braujasi į ją, kad galėtų realizuoti savo destruktyvinį darbą. Laikraštininkai, būdami jautriausi kultūrinio gyvenimo dalyviai, neturi ir negali politinės veiklos vengti. Pagaliau, politiniai padariniai ir juos pačius paliečia, kartais – net labai skaudžiai. Tad visai pasyvus čia niekas negali būti.

Jau vien pastangos rezoliucijoms iškelti ir pravesti pasaulio įtakinguosius įspėja, kad lietuvių tauta su dabartine būtimi nesutinka, ir kad lietuviai, kur bebūtų, yra gyva, stipriai veikianti ir mokanti savo siekimų siekti atitinkamos visuomenės dalis, su kuria negalima nesiskaityti. Laikraštininkų pareiga tatai tiek savojoj, tiek svetimojoj spaudoj, kelti ir padėti burti visus mūsų šventai kovai laimėti, o ne nereikalinga kritika abejojimus sėti ir mūsų kovingumą silpninti.

– Kaip vertinate Rezoliucijoms Remti Komiteto darbą visame kovos už Lietuvos laisvę komplekse?

DR. PETRAS PAMATAITIS (teisininkas, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Los Angeles atstovybės pirmininkas, Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės narys):

–Rezoliucijų sąjūdis išaugo į patį reikšmingiausią Lietuvos laisvės kovos veiksnį. Tai spontaniškas gyvosios lietuvybės prasiveržimas, nevaržomas rutinos nei užkulisinių kombinacijų. Šio sąjūdžio savistovumo reikšmė dar ne visų šiuo metu suprasta ir įvertinta.

Rezoliucijoms remti komiteto pasirinktas veiklos kelias – vyriausybę veikti per Kongresą – šiuo metu yra pati tikriausia kovos forma. Juk ir pati Amerikos Lietuvių Taryba savo ruošiamuoju kongresu Washingtone tobulai kopijuoja mūsų veiklos taktiką.

Jau 60 senatorių ir kongresmanų oficialiais aktais angažavosi Lietuvos laisvės kovai. Oficialų pritarimą pareiškė eilė gubernatorių, burmistrų ir kitų žymių asmenų, įsijungdami į Rezoliucijoms Remti Komitetą. Kongresas turės tuo kausimu tarti savo žodį, ir jo tarimas bus labai reikšmingas dabarčiai ir Lietuvos ateičiai.

– Jūs esate VLIK-o narys. Kaip dauguma VLIK-o narių žiūri į visą rezoliucijų pravedimo žygį? Ar būtų naudinga kelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose?

ANTANAS SKIRIUS (laikraštininkas ir verslininkas, "Lietuvių Dienų" leidyklos savininkas, Rezoliucijoms Remti Komiteto vicepirmininkas):

– Didelis rezoliucijų žygio rėmėjas buvo a. a. Antanas Trimakas, buv. VLIK-o pirmininkas. Dauguma VLIK-o narių rezoliucijų žygiui pritaria. Šimtaprocentinio pritarimo sunku būtų tikėtis bet kuriuo klausimu bet kurioje grupėje. Ar būtų naudinga kelti Lietuvos bylą JT-se? Tuo klausimu yra įvairių nuomonių. (edc.)

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA

ir jos suvažiavimas šį rudenį New Yorke

Atgavus Lietuvai laisvę buvo sumanyta įkurti Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija (LKMA), kuri rūpintųsi sudaryti palankesnes sąlygas katalikų moksliniam darbui, paruošti didesnį katalikų mokslininkų prieauglį ir kelti tautoje mokslinį lygį krikščioniškosios kultūros šviesoje. Ši mintis rado pritarimą ano meto katalikų mokslininkų tarpe. Taip LKMA 1922 m. buvo įkurta ir Kaune oficialiai įregistruota. Jai nepriklausomoje Lietuvoje vadovavo vysk. J. Skvireckas (1922—1926), prel. A. Jakštas-Dambrauskas (1926—1938) ir prof. Stasys Šalkauskis (1938—1940).

LKMA veikla buvo nukreipta virš minėtų tikslų kryptimi. Ją labai sustiprino vysk. P. Būčio iš Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos gauta $42,500,00 pašalpa, kurios dėka Akademija per 18 metų galėjo skirti eilę stipendijų aukštesniojo mokslo siekiantiems studentams. Kaune ji sušaukė tris suvažiavimus: 1933, 1936 ir 1939 metais. Suvažiavimuose būdavo perskaitoma apie 30 paskaitų, kurios vėliau išleistos trijuose tomuose. Akademija buvo įsigijusi turtingą mokslinę biblioteką, kurioje buvo daug vertingos lituanistikos.

Išeivijoje LKMA atgaivinta Romoje 1954 m., ten susidarius reorganizaciniam komitetui, kuris, atsiklausęs laisvame pasaulyje esančių narių, paruošė naują statutą ir korespondenciniu būdu pravedė centro valdybos rinkimus. Nuo tada iki šiol centro valdybos rezidencija tebėra Romoje. Pradžioje LKM Akademijai pirmininkavo vysk. V. Padolskis, o dabar jau antrą terminą pirmininku yra prof. dr. A. Liuima, S. J.

Laisvame pasaulyje atsikūrusios Akademijos tikslas nusakomas pirmame naujų įstatų paragrafe, kur sakoma, kad "LKMA yra draugija, kurios tikslas yra telkti aukštojo mokslo lietuvius katalikus, kiek galint lengvinti jiems mokslinio darbo sąlygas, ruošti naujų mokslo jėgų, platinti ir kelti mokslingumą ir krikščionišką kultūrą lietuvių tautoje". Gi antrame paragrafe sakoma: "Tam tikslui pasiekti akademija: a/ steigia bibliotekas, muziejus ir kitas mokso įstaigas; b/ rengia suvažiavimus, kursus ir paskaitas; c/ leidžia knygas, mokslo žurnalus ir kitos rūšies leidinius; d/ kuria fondus; e/ sudaro ir skiria stipendijas; f/ įsigyja judomo ir nejudomo turto." Šiuose dviejuose paragrafuose nubrėžtas akademijos tiksas ir iš jo išplaukiantieji uždaviniai.

Šiuo metu LKMA turi 156 narius, susitelkusius į židinius ir sekcijas, o kur jų nėra, nariai paskirai dirba mokslinį darbą. Akademijos židiniai veikia Chicagoje, New Yorke, Naujojoj Anglijoj, Detroite ir šiuo metu organizuojasi Montrealy, o istorijos mokslų sekcija — Romoje.

Išeivijoje Akademija jau surengė du suvažiavimu: 1957 Romoje ir 1961 m. Chicagoje. Yra išleidusi Romos ir Chicagos "Suvažiamimo darbus", "Metraštį", T. dr. J. Vaišnoros, MIC, "Marijos garbinimas Lietuvoje" ir kitas. Romoje istorijos mokslų sekcija ruošiasi leisti Lietuvos istorinių šaltinių kolekciją.

Šį rudenį LKM Akademija šaukia savo šeštąjį suvažiavimą, jau trečią ne Lietuvoje. Jis šaukiamas Fordhamo jėzuitų universitte, Bronx, N. Y., kuris įvyks rugsėjo 5, 6 ir 7 dienomis. Suvažiavimo organizavimu centro valdyba jau seniai, nuo 1962 m., pradėjo rūpintis. Tam tiksui buvo parinkta vieta, suorganizuotas LKMA židinys New Yorke, kurio rūpesčiu gautos patalpos Fordhamo universitete paskaitoms, pamaldoms, banketui ir net nakvynėms. Moksine dalimi rūpinasi pati centro valdyba, o techniškąja — vietinis židinio sudarytas komitetas.

Suvažiavimo įvadinė paskaita "Mokslas tarp krikščionybės ir materializmo"; ją buvo sutikęs skaityti prof. dr. A. Maceina. Paskui eis šių sekcijų paskaitos:

1. Teologijos sekcija, kuriai vadovauja prof. dr. A. Liuima, S. J., turės tris paskaitininkus, kurių pavardžių ir paskaitų temų Centro valdyba dar nepranešė. Pats vadovas dr. A. Liuima, SJ, skaitys paskaitą tema "Gyvosios dvasios uždaviniai materializmo akivaizdoje".

2. Filosofijos sekcijai vadovauja dr. J. Girnius. Ji suvažiavime turės dvi paskaitas: "Apie filosofinę medžiagos sampratą" — kun. dr. F. Jucevičiaus ir "Vertybių nemedžiagiškumo klausimas" — prof. dr. J. L. Navicko.

3. Teisės mokslų sekcijai vadovauja prof. dr. B. Kaslas, kuris suvažiavime skaitys paskaitą "Krikščioniškos valstybės ir visuomenės sąvokos raida". Prie paskaitos pramatytas ir koreferentas.

4. Istorinių mokslų sekcijai vadovauja prof. dr. Z. Ivinskis. Ji numato turėti dvi paskaitas ir du pranešimus: "Pavėluotas Lietuvos krikštas" — dr. J. Jakštas, "Vienuolijų reikšmė Lietuvoje" — dr. V. Gidžiūnas, OFM, "Veiksniai, nulėmę katalikybės atgimimą Lietuvoje 17-tame amžiuje" — kun. lic. R. Krasauskas, ir vienas paskaitininkas iš Lietuvos Istorijos Draugijos narių.

5. Medicinos mokslų sekcijai vadovauja dr. D. Jasaitis. Jis suvažiavime skaitys paskaitą, kurios tema dar nepranešta. Centro patvirtintos šios sekcijos paskaitos yra: "Vėžio etiologija" — dr. Z. Danilevičius ir "Antibiotikai terapijoje ir patologijoje" — dr. Al. Grinius.

6. Tiksliųjų gamtos mokslų sekcijai vadovauja dr. Ad. Damušis. Pranešimus ir paskaitas skaitys: dr. R. Zalubas, dr. R. Kontrimas ir J. Gylys. "Stalo diskusijos" temomis: "Metmens ateities Lietuvos moksliniam ir pramoniniam tyrimui" ir "Laikas ir fizinis pasaulis".

7. Politinių ir socialinių mokslų sekcijai vadovauja prof. dr. V. Vardys. Numatyta viena paskaita: "Laisvė enciklikos **Pacem in terris** šviesoje" — prof. dr. A. Musteikis ir koreferentai.

8. Pedagogikos ir psichologijos sekcijai vadovauja prof. dr. V. Bieliauskas. Paskaitą tema "Religija ir empirinė psichologija" skaito prof. dr. A. Sužiedėlis.

9. Literatūros ir kalbos mokslo sekcijai vadovauja dr. L. Andriekus, OFM. Paskaitos bus šiomis temomis: "Lietuvių kalbos raida dabartinėje Lietuvoje" — prof. dr. A. Salys, "Dabartinės lietuvių literatūros problemos" — A. Vaičiulaitis, "Lietuvių kalbos kilmininko vartojimas ir santykiai su kitomis indoeuropiečių kalbomis" — prof. dr. A. Sennas.

Suvažiavimą užbaigiant bus 100 metų sukakties nuo spaudos uždraudimo minėjimo paskaita: "Lietuvių tautos kova dėl raidės", skaitys prof. S. Sužiedėlis.

Vietinį suvažiavimui ruošti komitetą sudaro: pirm. — T. prof. V. Jaskevičius, SJ, sekr. — prof. dr. A. Vasys ir ižd. — prel. J. Balkūnas. Be finansų komisijos, kuriai pirmi-

Nukelta į 16 psl.

Fordhamo universiteto rentriniai rūmai — Keating Hall. Šiame universitete rugsėjo 5-6-7 dienomis įvyks Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas. (Suvažiavimo paskaitos vyks Campus Center — žiūr. apačioj).

Keating Hall and (below) Campus Center of the Fordham University,. which wlll house the Lith. Catholic Science Academy's Convention Sep. 5-7

Fordham univ. Campus Center rūmai (Bronx, New York, 58, N. Y.), kur rugsėjo 5-6-7 d. vyks L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimas.

Galvų medžioklė

Aleksandras Napoleonas Dičpetris

Prieš kurį laiką rankos laikė voką virš virdulio, kuriame kunkuliavo vanduo. Pagaliau, garo jėgos veikiamas, vokas atsidarė. Laiškas atrodė šitaip:

Mielas Henrikai,

Ar tu galėtum man parūpint žmogaus (vyro, jeigu įmanoma) kaukolę.. Ji galėtų būti įskilus arba net ir visai perskelta, bet žiūrėk, kad netrūktų žandikaulių, kad pakaušis būtų sveikas, o kaktikaulis — aukštas.

Už šį darbelį būsiu ne tik dėkingas, bet ir dailiai atsilyginsiu tam tikrais popierėliais, kurie, kaip tu žinai, suteikia žmogui garbę ir galią.

Bet jeigu universiteto lavoninės nenori ar negali apiplėšti, gal pažįsti bent vieną žmogelį, kuris godžiai subedęs akis į auksinį pažadą ir neatsižvelgdamas nei į sunkumus, nei kliūtis nuverstų kalvas, ežerus išsemtų, žemę ir dangų judintų ir pajudintų... Kitaip — kuris norėtų ir galėtų.

Jeigu ir šitas paprastas organizacinis darbas tau būtų per sunkus, patark man arba bent paaiškink, ką pats darytum turėdamas centą ar du, bet neturėdamas atsarginės galvos...

Nedaug vėliau ne tos pačios rankos laikė kitą voką:

Mano malonus A.,

Skubiai rašau bent vieną kitą žodį, nes — nors studijų toli gražu dar nebaigiau — iš laiško sprendžiu, kad sergi. Kam tau galvos, t. y. kam tau atsarginės? Ir dar vyriškos?

Pamėgink aspiriną. Arba aspro.

Baigiu, nes darbo virš galvos, o kad sergi:

— Vienam patinka obuoliai,
o kitas mėgsta kriaušes...
Viens plaukus kerpasi dailiai,
Kits vaikšto pasišiaušęs... —

Reiškia, de gustibus non est disputandum, bet aš vistiek siūlyčiau skubiai pasveikt...

Buvo kartą žmogus. Nei labai didelis, nei mažas. Nei turtingas, nei vargšas. Gyveno, kaip dauguma, nuobodžiaudamas, nieko nepaprasto neplanuodamas. Ir šiandien gal dar taip gyventų, bet pagriebė jį noras pabadyt žemę, teisingiau pasakius — uolas, nes jis užsinorėjo badyt ne juodžemį ar molį, o smėlį... Smėly gi yra tik akmenų grūdeliai, uolų trupinėliai.

Aišku, mums, kurie pasyviai stebim šią istoriją visas reikalas atrodo keistai, labai keistai: kas čia per nesąmonė — smėlį badyt?

Bet nesikarščiuokim, nesikarščiuokim. Ar rident kubilą į pakalnę ir paskui vėl į kalną, ir vėl į pakalnę, ir vėl, ir vėl nėra taip pat keista? Arba ar ne keista, kad ir mes patys, gerai žinodami ginčų beprasmiškumą, visvien ridenam savotiškus kubilus, ir tai ne tik į kalnus, ne tik į slėnius, bet ir į Anapus...

Užsimanė žmogus žemę pabadyt, ir tiek. Bet, Perkūne gink, ne pirštikauliais. Ne, jam atrodė, kad badymas būtų geriausiai vykdomas tam tikra lazda, teisingiau — kuoka.

Ir ilgai ieškojo žmogus šito, sakytumėm gana paprasto, objekto. Ilgai vakštinėjo parkuose, atidžiai stebėdamas jaunus medžius ir senesnių medžių šakas, dešinėje kelnių kišenėje šilta ranka glamonėdamas lenktinį peiliuką...

Vieną tamsią naktį, kai pūtė nematomi, bet neabejotinai pikti vėjai, ir kai net negyviausi daiktai, kaip pvz., visiškai garbingo dydžio akmenys, baisiai trankydamiesi, judėjo, išslinko — kaire ranka laikydamas žiburį — iš elektros jėgainės (Mes tegalim spėlioti, kad jis ir elektros jėgainėj ieškojo tos lazdos). Atrodė labai įtartina taip tamsią naktį, siuntant audrai, vaikštinėti priemiesty, bet nereikia manyti, kad jis nežinojo, kur eina (nors, iš tiesų, nežinojo)...

Žinojo ar ne, bet nakčiai besibaigiant, o dienai dar neprasidėjus, pakeliui į namus pavargusi jo akis susidūrė su kuoka-stulpeliu, kuris gulėjo patvoryje, lyg kažkieno tyčia nerūpestingai numestas.

Neabejotina, po vieno kito žvilgsnio jis būtų keliavęs be lazdos ir toliau, jeigu kuoka nebūtų prabilus.

"Ak, taip..." ji tarė nepaprastai ramiu balsu. "Šitaip... Reiškia, čia tu, tu vabališka asmenybe... Ir vis dar, kaip per amžių amžius, užsiėmes... Vis dar prakaituoji..."

"Ką?" atsakė žmogus, iš nustebimo pasukdamas galvą į šoną taip, kad sekundei kitai atrodė, lyg pasišiaušęs gaidys, kuris tuoj šoks ant tvoros, tuoj giedos, tuoj šauks saulę į talką gyvent.

"Ką" jis pakartojo, pasilenkdamas arti žemės.

"Nemanyk, kad pasaulis yra tuštuma," sumurmėjo kuoka žmogui į ausį.

Nė žodelio neatsakė žmogus, tik remdamasis senoviškiausiais žmonijos įstatymais, pagalį pasisavino. Ir sekančiomis dienomis kreivais kaltais ir kitokiais instrumentais žalodamas lazdos kūną, pastatė aplink ją laiptus. Pavojingai siauri laiptai kelis kartus apsivynioje apie medinį bokštą vedė nuo pat žemės iki žmogaus delno. Ir su fanatiška jėga dūrė žmogus vieną gražią dieną tam tikra lazda į drėgną smėlį. Tą dieną jis buvo apsvaigęs gyvenimu, nes jis suprato, kokia baisi ir vienkartinė jėga glūdi sąmonėje, bet:

"Oi...negerai... ką aš jaučiu... Delnas sver' šyla...
Žemės sultys, kopę laiptais, skrend į erdvių tylą..."
pagalvojo žmogus.

"Veto! Veto!" sudundėjo jo kiaušakaulyje. "Ir mano sielas, jeigu neturėčiau kopkės, kometos ant uodegų nusineštų... Galvos reikia, Knobo!.. Užmausiu kuokai kaukolę, dydis — kad rankon tilptų... Ir bus, ot, telefonas į planetą! Jos šnabždesiai, atšliaužę laiptais nekris į visatas, o stabtelės makaulėj... O ši gi — mano rankoj!"

Jau būtų piovęs, kalęs, zulinęs žmogus nepaprastai kieto medžio gabalėlį ir paslaptingais tepalais jau būtų jį dabinęs ir blizginęs, bet... kur modelis?

Kelias savaites ar gal mėnesį ar du žmogus persekiojo (gangsteriškai persukęs čia vieną, čia kitą žandą), čia vieną, čia kitą žmogų. Bet žmonės nenori skirtis su galvomis, o, įvykdžius kriminalinį nusikaltimą, kur dėt ausis, akis, liežuvius ir liežuvėlius? Ir dar gi rankos, kojos, kitos kūno dalys...

Taip, tiesa, kad jis ilgai persekiojo žmones siaurose miestelio gatvėse, bet niekuomet nebūtų galima sakyti, kad jis ruošėsi nelabam. Net persekiojamuosius jis vadino broliais. Jam atrodė, kad ir jie yra odos, ir raumenų, ir kaulų glėbyje pagautos gyvybės kibirkštys.

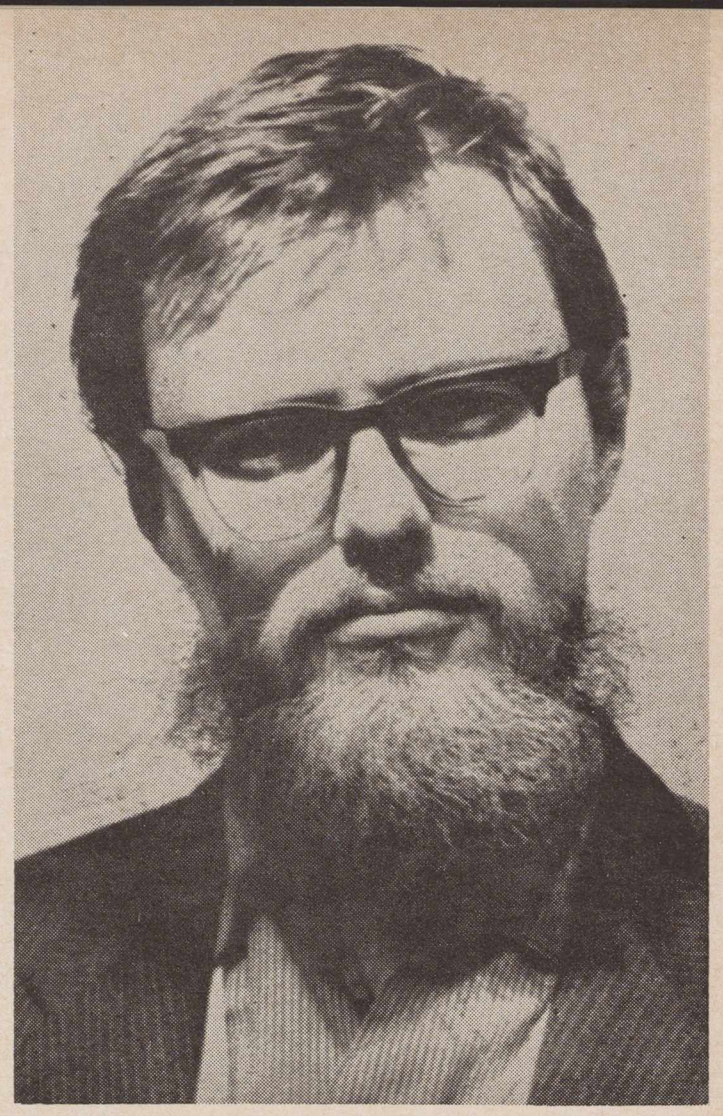

ALEKSANDRAS NAPOLEONAS DIČPETRIS

O kad jo persekiojamos kibirkštys buvo ne moterys, o vyrai, tai paprasčiausias reikalas: gražuolių galvos, kaip ir pats pasaulis, yra nuo pat pradžios iki galo viena didžiulė paslaptis. Niekas negalėtų pasakyti, kokių fantazijų pagal moterišką modelį gamintas telefonas prišnekėtų.

Pabeldė žmogus dviem pirštais į bičiulio namų duris. "Gelbėk," tarė atvirai. "Patark. Galvos ieškau. Daug jų, bet aš, gal supranti, ne žmogžudys..."

"Palauk," atsakė auksas, ne žmogus, "dvidešimt metų. Aš nekeliausiu nei dangun, nei rojun, galėsi gaut, kokį tik kaulą nori..."

Taip, štai bičiulis, svetimtautis Čarlis, jeigu galėtų, širdį atiduotų. Bet kur tau nekantrus žmogus tiek metų lauks... Po tiek žiemų ir jis mielai sutiktų griaučius dovanoti. Tuo tarpu — modelio... kur modelis?

"Gana tų anekdotų," tarė žmogus. "Esi barzdotas, šviesiaakis vyras. Reiškia, netrūksta nei energijos, nei smegenų; sakyk, kur rasiu tuščią galvą?"

Raudonu rašalu užrašė adresą bičiulis ir palydėjęs iki atsisveikino taip rimtai, kad būtų buvę galima manyti, jog siunčia žmogų negerais keliais, bet — ne. Po neilgos kelionės atsirado mūsų ieškotojas ne požemiuose ar panašioj pavojų vietoj, o pas senienų pirklį

Pirklys pasodino jį į milžinišką automobilį ("Sukčius..." pagalvojo žmogus, gerai žinodamas, kad dvidešimto amžiaus Europoje kadilakais važinėja tik išrinktieji) ir nusivežė. Ir visą popietę keliavo sukčius ir žmogus siaurom gatvelėm. Iš namo į namą važiavo, ir kiekvienam name nuo grindų iki lubų — retų senienų, retų voratinkliais ir dulkėmis apdengtų gramozdų, bet nei vienos galvos.

Visą popietą važinėjo, o žmogui vis šilčiau, šilčiau... Nenuostabu. Tas kadilakas milžinas, ne automobilis.

"Kad tik nelieptų už benziną sumokėt..." pagalvojo. "Tai neturėsiu nei valiutos, nei..."

Ir jau buvo bepradedąs abejot, jau neatsargiai kando apatinę lūpą, kai pirklys — žybt! — kikendamas iššoko, lyg šėtonas, iš tamsaus namo. Rankoj laikydamas gelsvą kaukolę.

"Atrodo azijatiškai...", tarė žmogus, bet apsukrus prekiautojas pakėlė vieną pirštą.

"Ne," atsakė, "ne. Niekuomet... Le Comte

de la Phase Nouveau du Monde buvo ne tik europietis, bet ir visame pasaulyje garbinamas pažangos genijus," ir šilkine nosine ėmė trint apvalų kaulą.

Ilgai netarė žodžio žmogus, tik atidžiai žiūrėjo į trinamo modelio tuščias akių skyles. Pašalinis stebėtojas būtų lengvai galėjęs įsivaizduoti, kad žiūrėtojas laukia ženklo, kažkokio metafiziško mirktelėjimo ar bent aiktelėjimo, bet kadangi ženklo nebuvo, pašalinis stebėtojas būtų taip pat lengvai galėjęs įsivaizduoti, kad ir galva (bejausmė, taip, bevardė jau, nors dar vadinama vardu), kad ir pati galva kažkaip nesuprantamai laukia komiško X. Bet palikim mes tą pašalinį stebėtoją ir patys žvilgterėkim, kas toliau ištiko centrinę šios istorijos būtybę.

"Tai kiek?" tarė žmogus.

"Jau 50 metų, kai negyvas – duok 100 ginių."

Gal būt nei Pikulas taip nemokėjo susiraukt, kaip susiraukė žmogus, išgirdęs šitokius žodžius.

"Atrodytų, kad ginios – riešutai..." bambėjo po nosimi, pirkliui nesuprantama kalba. O šis – gudrus, mat, – nesuprato, reiškia, negirdėjo. Pakratė nosinę, pakraipė prekę. Nusižypsojo dar, lyg drąsindamas: pirk, jau. Pirk! Bet žmogus: "Ar neturi," kokio mužiko? Už porą svarų?" "Gaila, ne. Mužikai menkas biznis, bet, palauk, matau, kad esi vargšas dailininkas – duok 50, pasiaukosiu dėl kultūros..."

"Ne," atsakė žmogus, "netinka man Molochas, nežiūrint, kiek jį pigintum."

Vėl beldė pirštais į bičiulio namą.

"Matau iš raumenų tarp antakių, kad reikalai blogi," tarė Čarlis. "Ar nežinai, kad yra pavojinga taip smarkiai juos įtempt? O ką darysi, jeigu suparalyžuos? Gal didžiuliu balsu sušuksi?"

Ne vienas būtų smarkiai užsigavęs, smarkiai supykęs šitaip pultas, bet mūsų ieškotojas ne tik kad nesupyko (nei šis, nei tas atrodė jam dėl tiesos pykt), bet ir visai atsileido ir kreivai šyptelėjo.

"Šaukt tai šaukčiau, jei manyčiau, kad pabudinsiu bent vieną akmenėlį," tarė, "bet per ilgai jau jie snaudžia, per daug merdinčių gyvių riksmų, per daug meilės šnabždesių girdėjo, kad dar vienas lašas pratašytų. Kai nusibos sapnuot, patys pabus. O tuo tarpu, norint pasikalbėt su tais sustingusiais planetos gabalėliais, reikia, kaip orą pro rakto skylutę, siurbt, kad ir jų sapnus. Aš esu pasiruošęs, taip, galėčiau bet kada pradėt, bet mano problema – galva. Brolis pasiūlė aspiriną, pirklys paprašė ginių..., keista. Maniau, kad tų negyvėlių nesuskaičiuojama daugybė, o, pasirodo, kad ir jų be žiburio nerasiu."

"Matau, kad be galvos nenurimsi," – tarė Čarlis, "tai pasakyk žmonai, kad iškeptų to lietuviško ar kaip tu jį vadini, kugelio su spirgais... Aš reikalą sutvarkysiu."

Čarlis reikalą sutvarkė. Ir graži kaukolė, jei iš viso kaukolės gali būti gražios, tik priekinių dantų nedaug. Atrodytų, kad kažkada vyko žiaurios muštynės ar gal dantistai, atsiraitę baltas rankoves, išrovė...

Mums, kurie taip kantriai stebim šitą istoriją, yra lemta skirtis su žmogumi, kuris užsimanė žemę pabadyt, bet tegul tai nebūna priežastis liūdesiui.

Dabar jau kala ir zulina, ir blizgina dvi rankos, ir netrukus bus sudarytas ryšys su planeta.

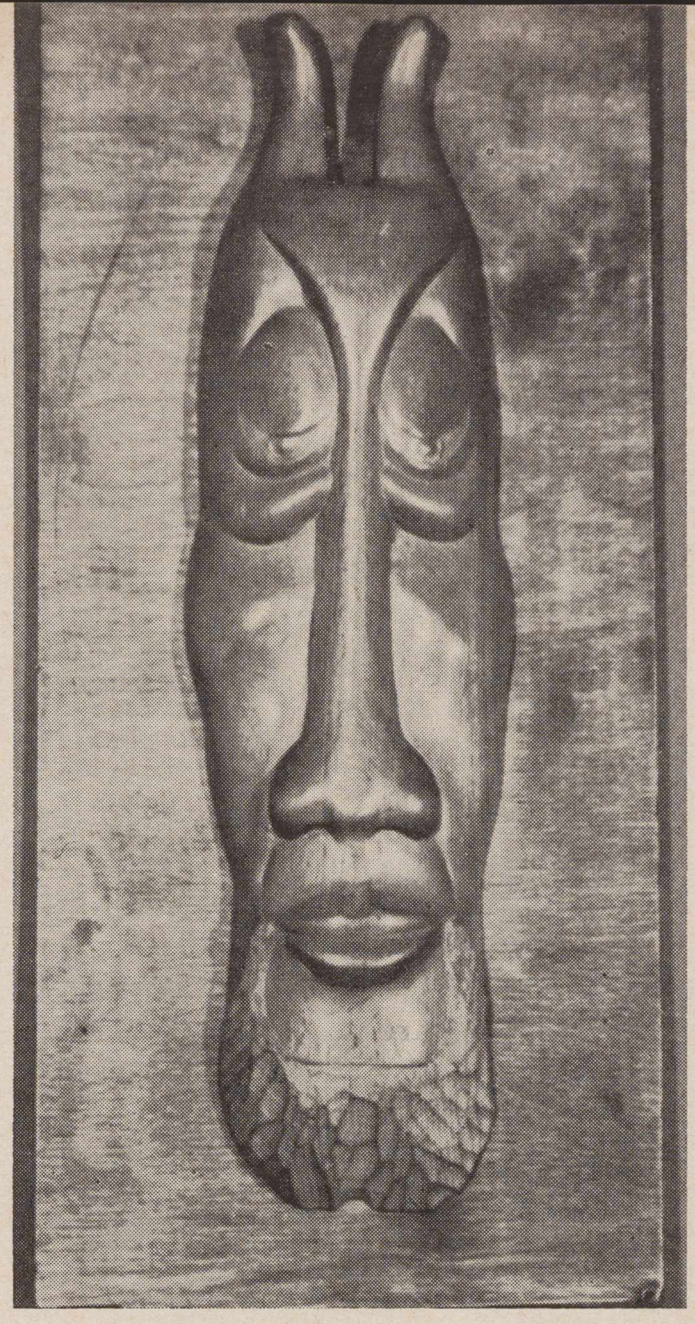

A. N. Dičpetris **Pikulas**

LD redakcija, sekdama jaunųjų menininkų reiškimąsi, prieš kurį laiką pastebėjo šio autoriaus originaliai, sąmojingai, nauju tonu parašytų feljetonų "E. Lietuvyje"; per jo redaktorių K. Barėną pakvietėm kūrybingąjį A. N. Dičpetrį atsiliepti. Ir štai mus pasiekė simpatiškas A. N. D. laiškas su prozos gabalu ir pluoštu skulptūros darbų foto. Dalį jų ir parodome mūsų skaitytojams, kartu pridėdami autobiografinį škicą, kuris vaizdžiai papildo autoriaus veidą.

ALEKSANDRAS NAPOLEONAS DIČPETRIS

(Autobiogafinis skeletas)

Gimęs Kaune 1933 m. birželio mėn. 13 d. Pradžios mokyklą lankiau Eržvilke, Tauragės aps., ten pradėjau lankyti ir progimnaziją. Artėjant antro pasaulinio karo frontui, su tėvais išvykau vakaruosna — Vokietijon. Gimnaziją lankiau Blomberge ir, žymiai vėliau, Huttenfelde. Nei vienoje mokykloje pasisekimo neturėjau: Blomberge vis negalėjau suprast "kvadratinių" šaknų, o Vasario 16 gimnazijos administracija, pasipiktinusi, kad mokyklos pilies rūsyje "vidurnakčiais geria svaiginančius gėralus iš mažų stikliukų ir kitiems duoda", pasiūlė nupirkt bilietą atgal, iš kur buvau atkeliavęs (Anglijon). Vadinasi, nors esu neblogas žmogus, aukštesniems mokslams netinku. Priimdamas šitą tiesą — ir dar jos gerai nesupratęs — griebiausi žemesniųjų mokslų, kaip pvz. juoktis, gyvent, būti žmogumi ir panašiai.

Esu dirbęs įvairių darbų: fabrikuose, krautuvėse, turguje, restoranuose, teisme (vertėju), namų ir kelių statyboje, namų pirkimo ir pardavimo įstaigoje, naktiniame klube (durininku), garaže ir taip toliau.

Mažu būdamas, norėjau būti kalviu, dabar mieliausiai dirbčiau girininko darbą.

1953 m. įstojau į estų prekybinį laivyną, po kelių metų ėmiau dirbti ant skandinavų laivų. Šitaip per maždaug 6 metus įsigijau dyzelinių motorų mechaniko amatą. Dabar dirbu elektros jėgainėje.

Bejūrininkaudamas pamėginau galvoti ir ilgainiui artimiau susipažinau su filosofijos bei psichologijos specialistų teorijomis, pasiūlymais, ginčais ir t.t.

Vedžiau 1957 m. lietuvaitę dailininkę (gimusią 1938 m. balandžio mėn. 5 d. Rygoje) Mirdzą Leščiovaitę, kurios skatinamas mėginau tapyti (tempera). Turiu tris sūnus: jų vardai — Vydūnas, Perkūnas ir Titus-Vasaris.

Gerai nekalbu nei viena kalba, bet maždaug taip, kaip lietuvių, vartoju ir estų, vokiečių, anglų, ispanų. Kiek mažiau sklandžiai susikalbu lenkiškai, latviškai, rusiškai, suomiškai, švediškai, norvegiškai, prancūziškai, portugališkai, itališkai.

Eiles rašau nuo 1950 m., prozą — nuo 1953; abi lietuviškai ir angliškai. Iš anglų redaktorių prisirinkau daugybę atmetimo lapelių, iš lietuvių — mažiau.

Eiles rašau nuo 1950 m., prozą — nuo 1953; Bradforde, kur buvau suorganizavęs apylinkės menininkų grupelę (Workshop Of The North). Gaila, meniškoji dirbtuvė buvo užpulta "beatnikų", kurie nesąmoningai viską apvertė aukštyn kojom. Kiek įtužęs, kad negaliu suvaldyti gamtos gaivalų, pabėgau su žmona ir vaikais į D. Britanijos pietus, į Jersey salą. Čia aš su savo medžio darbais, žmona — tapiniais dalyvavome keliose parodose. Gavome pakvietimą ir šią vasarą (1964) išstatyti savo darbų "Focus" galerijoje, St. Peter Port, Guernsey saloje vykstančioje parodoje ir metinėje parodoje St. Helier miesto (Jersey) salėje.

Skulptuoju ar dirbu iš medžio maždaug nuo 1960 metų"

Toliau autorius pažymi, kas ir kokius jo bei žmonos darbus (skulptūras, tapinius, temperas) yra įsigiję (apie 20 darbų).

Baigdamas jis rašo: "Yra labai sunku aiškiai atsimint visus parduotuosius darbus, nes ankstyvesnieji, nors aš pats juos gal vertinau nemažiau už vėlesniuosius, dažnai paliko mano akiratį akimirkos entuziazme ir už rankpinigius. Iš viso nežinau, kaip gali būti įmanoma teisingai pinigiškai vertint bet kokį kūrinį. Pastebėt, kad žiūrovas džiaugiasi ar kad tikrai yra kūrinio "paliestas" man yra daug, neapsakomai daug daugiau, negu piniginis įvertinimas. Gal būt todėl čia, Jersey, turiu mažytę nekomercinio meno studiją. Nieko nedarau pagal užsakymus, viskas yra mano ir pasaulio susidūrimų vaisiai. Tur būt todėl ir platesnis pripažinimas lig šiol manęs vengia.

Nepriklausau jokiai mokyklai, grupei, sąjūdžiui, srovei, išskyrus gal individualizmą. Nesistengiu skirtis nuo daugumos ar mažumos, bet taip pat nesistengiu savo skirtumų, kokie jie bebūtų, kaip nors slėpti ar vienodinti su priimtais gyvenimo bei dailės būdais."

A. N. Dičpetris **Įtartų dalykų įrodymas**

Scenes of the opera "Tosca" by Puccini, presented by the Chicago Lith. Opera. (See pictures on this and following page).

Iš "Toscos" operos spektaklių Chicagoje. "Te Deum laudamus", procesija ir I-jo veiksmo finalas. Priekyje — zakristijonas - Jonas Vaznelis, Scarpia - Algirdas Brazis, o už jų — kantorijos choras ir minios choras, laiminami kardinolo. Visos operos pastatymo nuotr. V. Juknevičiaus

Scena iš "Toscos". Tosca — Prudencija Bičkienė, Scarpia — Algirdas Brazis.

"TOSCA" CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROJE

I.

Baigtas Chicagos Lietuvių Operos devintasis sezonas. Iš tų devynių — vieną sezoną buvo surengtas lietuvių chorinių dainų su simfoniniu pritarimu koncertas, kituose sezonuose girdėjome operas. Devintasis sezonas davė Puccini "Toscą". Kaip kiekvienas sezonas, taip ir "Tosca" rėmėsi trimis spektakliais. Praeity buvo sezonų ir su ketvirtu spektakliu (kai buvo aiškiai jaučiamas didelis bilietų trūkumas), o su "Rigoletto" aplankytas Torontas ir su "Faustu" — Clevelandas.

Chicagos Lietuvių Opera yra mėgėjų opera. Amerikoje tokių trupių yra daugiau kaip du šimtu. Mūsiškė lietuviškoji iš tų dviejų šimtų išsiskiria. Mėgėjai mėgėjams nelygu. Lietuviškosios trupės dirigentas yra dirigentu ir Chicagos amerikiečių profesionalų operoje. Pagrindiniai solistai yra išėję neblogas dainavimo mokyklas. Per devynerius metus išaugintas neblogas prieauglis, o ir visai trupei operos darbas buvo drauge ir mokykla.

Kaip Chicagos Lietuvių Opera savo pastatymams rengiasi, parodo kad ir šiokia tokia informacija apie "Toscos" statymą.

"Tosca" pastatyta 1964 m. balandžio 19, 25 ir 26 dienomis, bet jos parengiamieji darbai pradėti beveik metais iš anksto. 1963 m. rugp. 26 operos biuletenyje skaitome: "Visuotiniame choro narių susirinkime valdybai buvo pavesta išspręsti sekančio sezono veiklą ir pranešti visam operos vienetui... Valdyba, kartu su op. dirigentu A. Kučiūnu, apsvarstė esamą būklę ir priėjo išvados... sekančiame sezone statyti Puccini 3 veiksmų operą "Toscą"..."

Ir tuojau — "pirmoji repeticija įvyksta rugsėjo mėn. 6 d., penktadienyje po Darbo Dienos." Prieš tą repeticiją teko ne tik "Toscą" pasirinkti, bet ir atlikti parengiamuosius darbus: išsiaiškinti kai kurių priemonių nuomos galimybes, susirasti salę, o svarbiausia — jau turėti operos lietuvišką vertimą ir pasigaminti chorui ir solistams lietuviškais tekstais gaidas.

Operos tekstą iš italų kalbos sutiko išversti Iz. Motekaitienė. Apsiimtą darbą ji atliko labai skubėdama, bet vertimas išėjo gana sklandus ir tikslus.

Prieš "Toscos" pastatymą išleistame biuletenyje randame, kad solistai pastoviai turėjo repeticijas antradieniais ir kartais sekmadieniais, o choras tik penktadieniais; mat, "Tosca" neturi daug chorų, palyginus su kitais pastatymais, todėl buvo galima retesniu repeticijų darymu lyg ir atsikvėpti. Ir solistų ir choro repeticijos vyko pasirengus, kiekvienam balsui pasimokius. "Tos-

Scena iš Puccini "Toscos": zakristijonas—J. Vazrelis, Scarpia—A. Brazis, Tosca—D. Stankaitytė, Cavaradossi—S. Baras.

cos" metu choras turėjo 64 narius ir per 40 repeticijų. Ketvirta dalis choristų nepraleido nei vienos repeticijos. Taip buvo pasirengta premjerai, kuri praėjo kiek ištęstai, lyg kokia generalinė repeticija. Pažanga antrame ir trečiame spektakliuose rodo, kad operos statytojai lyg buvo pristigę laiko — dar buvo reikalingi vienos kitos repeticijos, bet spektaklių negalėjo atidėti.

"Toscos" parengiamieji darbai rodo, kad operos pastatymas yra labai sudėtingas reikalas, o Chicagos Lietuvių Opera tai supranta ir savo tikslo siekia rimtai ir atkakliai.

Per visus tris spektaklius "Tosca" turėjo apie 3.450 klausytojų. Tai reiškia, kad buvo išparduoti beveik visi bilietai. Buvo rinkta ir aukų, kurių operos mylėtojai kasmet nepagaili. Iš viso susidarė apie 20,000 dolerių pajamų. Operos vadovybė ligi šiol balanso dar neturi, bet tikisi galus su galais suvesti. Už salę nuomos sumokėjo 1,220 dol. ir dar priedo salę aptarnaujantiems unijos darbininkams 2,300 dol. 35 asmenų orkestrui sumokėta apie 4,000 dol., dekoracijų nuoma — 800 dol., drabužių nuoma — 1,100 dol., propaganda — apie 800 dol., plus už libreto vertimą, gaidų nuomą ir gausybę kitokių reikalų išlaidos.

Operos lankytojų daugumą sudarė Chicagos ir apylinkių lietuviai. Publikoje buvo matyti ir kitataučių, o taip pat lietuvių svečių iš daugelio net ir labai tolimų kolonijų. Kiek šis sezonas savo garsu pasieks kitataučius, nežinome. Bet iš praeitų sezonų apie lietuvių operą gerų žinių daug kur paskleidė samdytieji kitataučiai muzikantai.

II.

"Tosca" vaizduoja laisvės kovas Romoje apie 1800 metus, o opera pirmą kartą pastatyta Romoje 1900 metais. Veikalas ryškus, pilnas lyrikos ir tragikos. Tironai žmonių širdis čia ne lenkia, o laužia. "Taip bučiuoja Tosca", — sako Tosca, vietoj grubia kančia išreikalautos meilės į Scarpio širdį durdama peiliu. Bet "Toscoje" ši scena atrodo tik kaip gyvenimo kasdienybė.

Sudėtinga Toscos asmenybė — išdidi, meilėje pavydi moteris, apgaulingai nužudžiusi smurtininką, o ant galo nuo gyvenimo vilties akimirksniu nužengusi į prapultį. Šią rolę viena artistė jungė su moters išdidumu, kita — su moters kovingumu. Tragiškoje, nors kiek operetiškoje rolėje dail. Cavaradossi operoje lemta užviešpatauti ir scenoje ir salėje arba leisti viešpatauti Toscai. Mūsų Cavaradossi sava padėtim su nieku nesidalino. Zakristijonas pas mus buvo drauge ir vienuolis — grynes, be žmogiškų priemaišų. Romos policijos vadas, nors ir buvo baisiai žiaurus ir brutaliai ištvirkęs, bet mūsų operoje jis vis atrodydavo A. Brazis.

"Tosca" atikti nėra lengva ne tiek dėl muzikos, kiek dėl reikalo publiką įtikinti sukurtais charakteriais ir vaidyba. Labai kukli rolė tenka policijos agentui Spolettai, bet J. Savrimavičius įdėjo daug vaidybos, vaidybą taip išbalansavo su policijos agento charakteriu, kad mūsų operoje jo rolė lyg pasidarė svarbesnė.

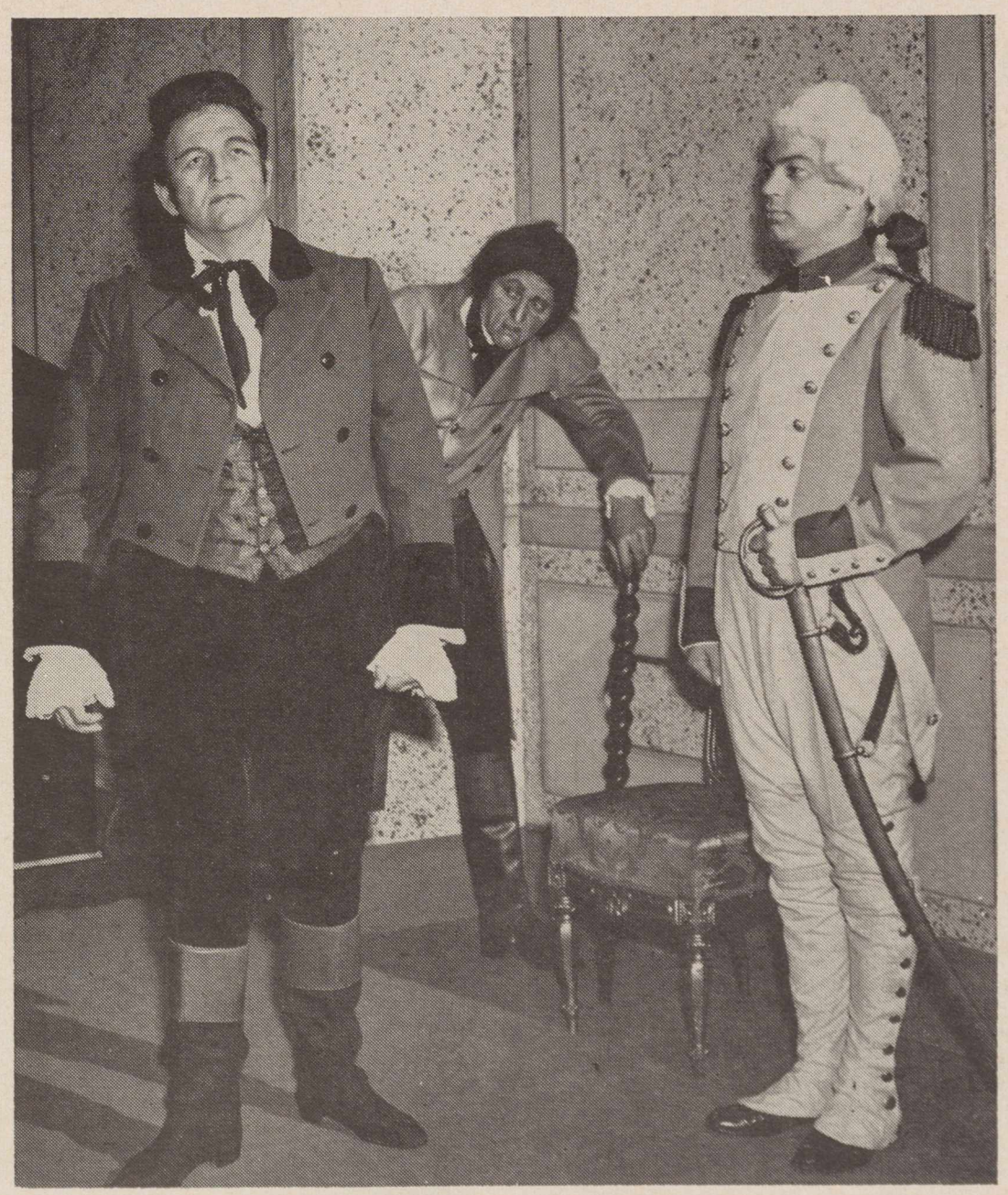

Palyginus su tokia "Tosca", kaip ją pastatė filmų pramonė, mūsų "Tosca" labai paprastutė. Pirmuose suoluose matyti ne tik artistų grimas, bet ir kuklių dekoracijų plyšiai, o per arti publikos sukimšto orkestro dūdos skaudina ausis. Iš aukštutinio balkono paskutinės eilės vaizdas žymiai geresnis: girdėti gerai, o matyti tik tai, kas reikia matyti.

Mėgėjų pastatymuose kiekvienas balsas paprastai būna lyg atskirai brandintas, į ansamblį nesuaugintas. Kiekviena rolė būna lyg iš kito kokio veikalo. Mūsų opera jau dažnai suskamba taip, lyg būtų nuo mėgėjiškumo taip išsibalansavus. Kalbant apie meno aukštumas, niekas negali teisintis sunkiomis sąlygomis. Menininkas tegali didžiuotis kūręs sunkiose sąlygose ir didelių aukštumų pasiekęs. Savo lietuviškąją operą kasmet pamatome ne tik sunkias sąlygas nugalėjusią, bet ir vis didesnių aukštumų pasiekiančią.

Nukelta į 13 psl.

Scena iš "Toscos" II veiksmo: iš kairės — Mario Cavaradossi — Stasys Baras, Spoletta — Julius Savrimavičius, Sciarrone — Vcl. Momkus.

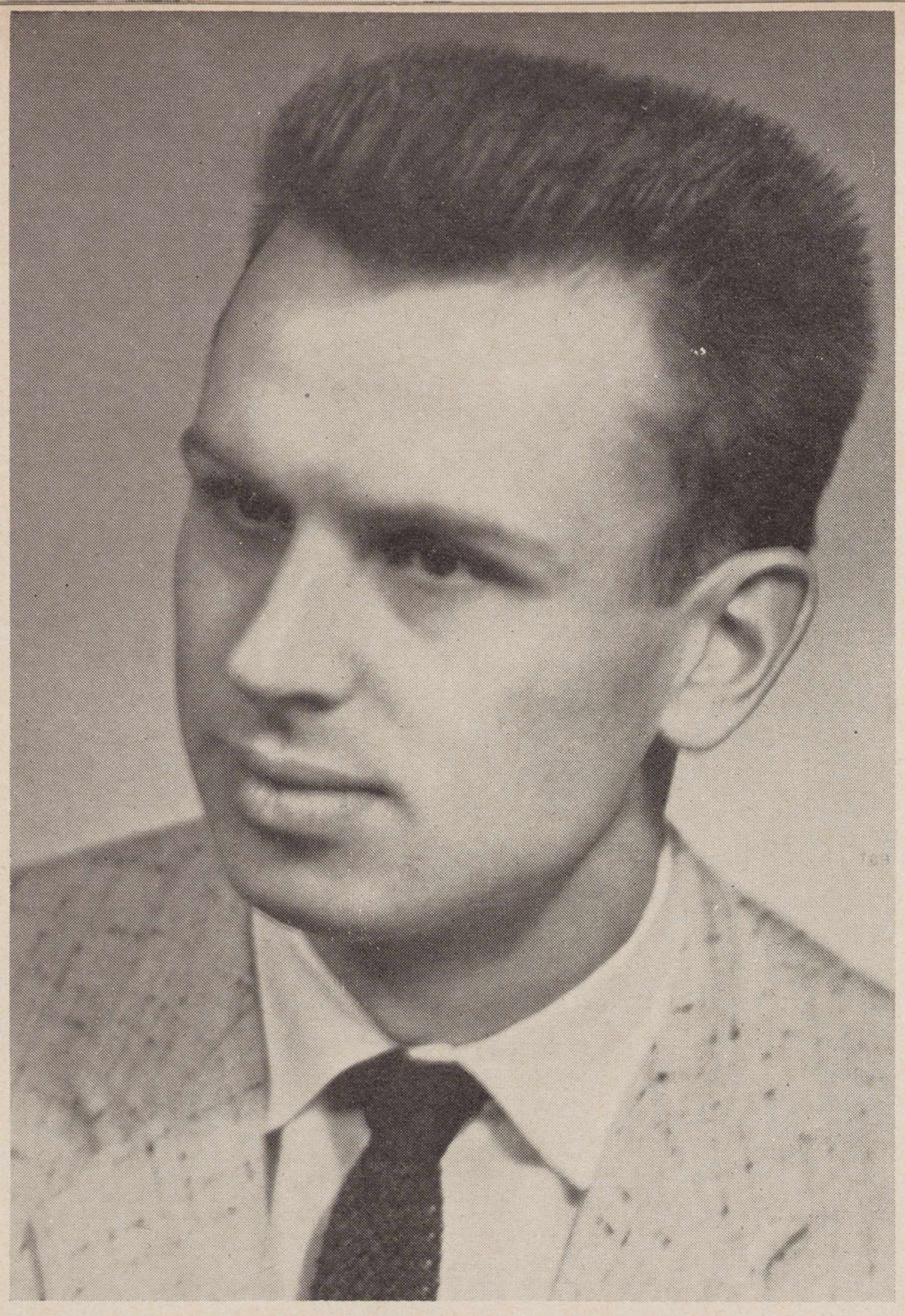

Jaunas muzikos talentas — kompozitorius Darius Lapinskas.
Young musical talent — composer Darius Lapinskas in Stuttgart.

D. LAPINSKAS – MUZIKAS, PASIRINKĘS EUROPĄ

Vytautas Alseika, Vakarų Vokietija

Darius Lapinskas — jaunas muzikas, savo krajeros kraštu pasirinkęs Vokietiją, yra daug žadanti pajėga.

Vieną saulėtą balandžio pabaigos dieną su juo teko pasikalbėti Stuttgarte ir patirti šį bei tą apie jo kūrybą, veiklą, pažiūras į muzikinį gyvenimą, apskritai apie dabartinę muzikinę kūrybą ir kt.

— Darius... Ar nebūsite gimęs Dariui su girėnu įvykdžius istorinį 1933 metų skridimą per Atlantą?

— Taip, — jis atsako: — gimiau 1934 metais Jurbarke.... — Toliau Lapinskas kiek papildo Lietuvių Enciklopedijoje J. Kačinsko patiektas žinias: muzikos jis pradėjo mokytis pas J. Beinorių Klein-Wittensee lietuvių stovykloje, o pas Stasį Gailevičių mokėsi Spakenbergo stovykloje. Bandė komponuoti jau pat vaikystėje...

1950 metais atvyko į JAV, gi nuo 1952 metų įsikūrė Boston, Mass. Pas Jeronimą Kačinską privačiai mokėsi teorijos, fortepijono ir dirigavimo, 1953 m. įstojo į N. Anglijos konservatoriją ir ją baigė 1957 m. Lapinsko Bostone sukurti kameriniai kūriniai ir koncertas violai su orkestru buvo keletą kartų jo paties atlikti konservatorijos koncertuose Fortepijono kūrinius jis yra skambinęs lietuvių parengimuose New Yorke, Clevelande, Worcestery ir kitur. O 1957 metais — šuolis į Europą, ir tuo metu jau prasideda naujasis kūrybos ir darbo periodas.

— Tad vėl tapote europiečiu... Kiek ir kur studijavote?

— 1957 m. jau buvau Vienoje, stojau į Valstybinę Muzikos Akademiją. Po metų išvykau į Stuttgartą ir čia mokiausi Aukštojoje Muzikos Mokykloje — išviso trejus metus. Tuo būdu studijos Europoje užtruko ketveris metus.

— Europoje jau esate septyneris metus — po studijų įsijungėte į profesinę muziko veiklą?

— Taip, toliau dirbau. Nuo 1961 metų—Tuebingeno skrajojančiame teatre, o jau po metų buvau pakviestas į Stuttgarto operą. Joje dirbu jau apie porą metų. Stuttgarto operoje manau ir toliau pasilikti.

—Beje, kuo reiškėsi Tamstos darbas Tuebingeno dramos teatre ir koks jis Stuttgarte?

— Tuebingeno teatre — o jis gi nuolat su pastatymais keliaudavo po visą Pietų Wuerttembergą, siekdavo Bodeno ežerą, kartais aplankydavo ir Austrijos Bregenzą ar Šveicarijos Bazelį, — taigi, ten buvau muzikinės dalies vedėju. Mano uždavinys buvo įvairiems pastatymams paruošti, sakyčiau, muzikinius rėmus — komponuodavau, pritaikindavau muziką. Tad mano darbas buvo — kompozitoriaus darbas. Iš kūrinių. kuriems paruošiau muziką (kartais ir garso efektus galėčiau paminėti šveicarų Frisch'o "Andorrą", Goethės "Urfaustą", Kleisto "Katrytę iš Heilbronno", Anouilh "Becket", O'Neill "A Touch of a Poet", Goldoni "Dviejų ponų tarną" ir kt.

Ta proga Lapinskui primenu, kad Tuebingeno teatro programose būdavo malonu šalia režisieriaus ir dekoratoriaus pavardžių pastebėti ir Dariaus Lapinsko vardą ir pavardę...

..— O po metų persikėlėte į Stuttgartą... Čiau jau kitos pareigos? ..

— Stuttgarte dirbu nuo 1962 metų rudens. Dar Tuebingene tebedirbdamas jau gaudavau vieną kitą užsakymą iš Stuttgarto. Bet tai jau kitokia sritis. Čia man tenka muzikiniai paruošti solistus; vokiečiai mano darbą vadina "Kapell meister", nors diriguoti man netenka... Repeticijose solistus palydžiu pianinu. Kartais dar esu pakviečiamas muzikiniai apipavidalinti vieną kitą Tuebingeno teatro pastatymą, tad, kai Stuttgarte dirbu kaip muzikinis solistų parengėjas, tai Tuebingene, nors ir rečiau — kaip kompozitorius.

— O kokias operas Jums teko paruošti Stuttgarte?

— Beethoveno "Fidelio", Verdi "Don Carlos", Haendelio "Jephtą", Orf'o "Der Mond", Wagnerio "Tannhauser". Pastaruoju metu buvau atsakingas už muzikalinį Orf'os operos "Vasaros nakties sapnas" paruošimą. Šios pagal Šekspyrą operos premjera įvyko kovo 12 d.; tai komplikuota, neįprasta opera — yra joje ir arijų ir dramai atitinkančių vietų...

— Dar gal porą žodžių apie Stuttgarto operą bei miesto muzikinį gyvenimą? Mano žiniomis, toji opera viena iš pačių stipriausių Vokietijoje, ji įeina į tų stipriųjų septynių skaičių (šalia vak. Berlyno, Duesseldorfo, Koelno, Hamburgo, Frankfurto ir Muencheno operų)... ....

— Taip, tai pasaulinio garso opera. Tiesa, kai kurios operos statomos daugiau konservatyviai, bet šiaip teatras linkęs į eksperimentus, nevengia ir modernistų kūrinių, kartais "iškasa" seniai užmirštas operas. Teatras stato Wagnerio operų ciklus, be to, nereikia pamiršti, kad opera turi ir kai kuriais atžvilgiais nepriklausomą baletą, Jis žinomas ir užsieny. Dar pridurčiau, kad Stuttgarte mielai dainuoja ir JAV solistai, jų tarpe minėtini: nuolat dirbąs Raymond Wolansky (baritonas), Eugenijus Tobin (tenoras), Grace Hoffman (mezzosopranas). O dėl muzikinio gyvenimo Stuttgarte galiu pasakyti, kad čia veikia keli geri orkestrai, pvz., Stuttgarto kamerinis orkestras (Muenchingerio vadovaujamas), jis plačiai žinomas pasauly; dar čia veikia Filharmonijos orkestras, Radijo orkestras; gerą vardą turi ir A. Muzikos Mokykla.

— O dabar, kai jau patyrėm apie Tamstos profesinį darbą bei jo aplinką, ką pasakytumėt apie savo kūrybą?

— J. Kačinskas puikiai ją nusakė Liet. Enciklopedijoj. Taip, mano muzika moderni, vyrauja polifonija, ritmas įvairus, forma laisva, nuotaikos dramatinės, netrūksta ir lyrinių elementų. Tai daugiau instrumentalinė kūryba. Čia dar pridursiu štai ką: naudodamasis iki

Darius Lapinskas savo darbo kambary baigia rašyti vargonų koncertą.
D. Lapinskas in his room, finishing a concerto for the organ.

St. Eberhard bažnyčioje prie vargonų; kai kurias vietas išbando vargonų virtuozas Jan Janca, kuris rudenį atliks šį D. Lapinsko kūrinį.
At the organ in St. Eberhard: playing organ virtuoso J. Janca, standing — Darius Lapinskas.

šiol muzikoje pasiektais laimėjimais ir ieškodamas naujų išraiškos formų, apipavidalinimo būdų, einu kompozitoriaus kelią, bandydamas inkamai suprasti ir įvertinti praeities muzikos pasiekimus, nes nenoriu prarasti ryšio su savo klausytojais. Tačiau, ir tai laikau dar svarbiau, bandau atrasti ir išvystyti savyje tas kūrybines savybes, kurios būtų skirtos ir ateities kartoms. Tik ateitis tegali galutinai nuspręsti kūrėjo reikšmę bei didybę. Tai mano asmeniškas "credo".

— Atrodo, kad turėtumėt būti modernistų kompozitorių šalininku? Kuriuos iš europinių muzikų vertinate?

— Tie, kuriuos vertinau, kaip Hindemith, Bartok ar von Webern, jau yra apleidę gyvųjų eiles, gi visus kitus galima suskirstyti į dvi grupes: vieni, pvz. Carl Orf, Werner Egk ar H. W. Henze yra publikos bei savo kišenės vergai, bandydami visomis priemonėmis įtikti savo klausytojams. Kiti, pvz. Stockhausen, Boulez ar Nono matematišku griežtumu sprendžia muzikos kūrybos problemą, visomis priemonėmis stengiasi palaikyti distanciją nuo publikos. Ir iš vienų ir iš kitų galima šio bei to pasimokyti, tačiau nei vieno iš kompozitorių nenorėčiau laikyti savo idealu.

— O dabar svarbiausias klausimas — ką galite pasakyti apie ligšiolinę savo kūrybą ir ką dabar kuriate?

— Dar J. A. V-se buvau parašęs Concerto grosso violai ir orkestrui, kantatą Mirtis neviešpataus (Dylan Thomo žodžiams "The Death shall no reign") chorui ir orkestrui, stygų kvartetą, 2 trio, keletą fortepijono kūrinių, dainų solo balsui su fortepijonu. 1961 m. Kopenhagoje per radiją buvo atiktas mano dainų ciklas 'Haiku" (japonų poezijos motyvai), vėliau tas pats kūrinys buvo atliktas tarptautiniame moderniosios muzikos festivalyje Darmstadte. Esu sukūręs penkias kinietiškas dainas orkestrui, jau ilgesnis laikas tebedirbu, kurdamas oprą pagal M. Gorkio "Dugne". Vokietijoje veikiančiai antrajai televizijos programai esu parašęs muziką ten numatytam pastatyti graiko Menandrus (Menander) veikalui "Schiedsgericht" (Prisiekusiųjų Teismas). Pagaliau dar galiu pridurti, kad šiuo metu baigiu vargonų koncertą — šį rudenį koncertą su Stuttgarto radijo orkestru atliks vargonų virtuozas Jan Janca. Koncertas numatytas atlikti Eberhard bažnyčioje, vėliau, atrodo, bus atliktas per Stuttgarto radiją ir kitur.

— Taip, tenka manyti, kad tas vargonų koncertas galės būti jaunojo Dariaus nemažu laimėjimu, gal jį žymiai išpopuliarins Vokietijos muziką mylinčioje visuomenėje. Linkiu sėkmės! — Ta proga dar vienas klausimas: Kaip vertinate muzikinį lietuvių gyvenimą Vokietijoje? Ar tenka pas lietuvius pasirekšti kaip muzikui?

— Taip. Ne kartą esu okomponavęs solistei Marijai Simaniūkštytei-Pansienei. žinoma negerai, kad šiuo metu be minėtos solistės Vokietijoje teturime tik vieną — Citvarą. Mano nuomone, reikėtų daugiau surengti lietuviškos dainos vakarų vokiečių pupblikai (vienas su M. Panse buvo sėkmingas Karlsruhe mieste). Vėliau tie koncertai gali būti pakartoti per vokiečių radijus. Dar būtinai reikia galvoti apie simfoninės muzikos užrekordavimą Vokietijoje. Aišku, reikia finansų, — viena plokštelė kaštuotų ligi 600 dolerių. Bet tos plokštelės greitai apsimokėtų, juk jas pirktų muzikos mėgėjai, liet. radijo valandėlių vedėjai J.A. V-se. Pagaliau, ar neatsirastų ir koks mecenatas? Reikėtų būtinai plokštelėse įgroti Bacevičiaus, Gaidelio, Jakubėno, Kačinsko ir kt. kūrinius.

O kaip su solistais? Tegul atvyksta Baranauskas, Bičkienė ir kiti, tegul įdainuoja į plokšteles, pagaliau, reikia, kad juos pažintų ir vokiečių publika. Aišku, ir lietuviškoji visuomenė jų laukia. Tik reikia atvykti ne vasarą, kai Vokietijoje nerengiami jokie koncertai. Prie lietuvių muzikos užrekordavimo Vokietijoje turėtų ryžtingiau prisidėti J. A. V-bių lietuviai ir jų kultūrinės draugijos, fondai bei įstaigos. Tai yra neatidėliotinas reikalas.

— Baigiant — dar vienas klausimas: jau apie 7 metus gyvenate Europoje... kodėl Europai, bet ne J. A. Valstybėms teikiate pirmenybę?

— Čia būtų kelios priežastys. Pirmiausia, Europoje muzikai skiriamas didesnis dėmesys, jai daugiau galimybių, ji daugiau vertinama, ji geriau apsimoka finansiškai, ir, pagaliau, ir muziko profesija čia daugiau vertinama... O kai Amerikoje pasakai savo profesija "muzikas" — iš tavęs juokiasi... Dar galima pridurti, kad Europoje jau senos tradicijos, kur valstybės remia ir teatrus ir orkestrus. Europoje. jei atliekamas kompozitoriaus kūrinys, jis atlyginamas, nežiūrint autoriaus garsumo, tuo tarpu JAV-se atlyginami tik pagarsėję muzikai. Dar pasakysiu, kad JAV-se kompozitoriui išsilaikyti sunku ar net ir neįmanoma, gi čia kompozitoriai išsiverčia ir iš kompozicijos darbų gali neblogai pragyventi.

Tokie pasikalbėjimo su muziku Darium Lapinsku bruožai. Pradėjome kalbą ties Stuttgarto operos tvenkiniu su fontanais ir gulbėmis, toliau tęsėme pokalbį... kiniečių restorane (ir jo muzikoje polinkis Kinijai, Japonijai...), baigėme parkų aplinkoje. Jau leidosi saulė ir Lapinskui buvo metas skubėti į repeticiją operos teatre.

Atrodo, jis patenkintas savo darbu, aplinka, ateities perspektyvomis. Iš lietuvių muzikų Darius bene pirmasis pasirinkęs savo gimtąjį kontinentą — Europą. Linkėdami kūrybinės sėkmės keliant lietuvių menininkų-muzikų vardą Europoje, linkime nenutraukti ryšių su lietuvių visuomene, kurioje jis pradėjo statyti pirmuosius savo kūrybos žingsnius.

"Tosca"

Chicagos Lietuvių operoj

Atkelta iš 11 psl.

Chicagos lietuviškoje "Toscoje" Tosca buvo P. Bičkienė ir D. Stankaitytė, Cavaradossi S. Baras, Scarpia — A. Brazis, zakristijonas — J. Vaznelis, Angelotti — V . Liorentas, Spoletta — J. Savrimavičius, Sciarrone — Momkus, kalėjimo sargas — B. Maciukevičius, piemenukas — A. Giedraitienė. Operos dirigentas — A. Kučiūnas.

III.

Daug kas ilgisi ne vertimo, bet originalios, lietuviškos operos. Ar yra galimybės pastatyti lietuvišką operą?

Lietuviškoji opera pastatymo sunkumų turėtų tik dėl didesnių išlaidų. Patį spektaklį atlikti Chicagos Lietuvių Opera būtų tikrai pajėgi.

Išlaidų būtų toks skirtumas, kad padidėtų kai kurios pozicijos. Būtent, — prisidėtų orkestro, dekoracijų, drabužių ir pn.

Lietuviškoje operoje neužtektų manyčiau, sumažinto orkestro; vietoj 35 asmenų, grojusių "Toscoje", reiktų 55 ir gal daugiau. Lietuviškajai operai negalėtume išnuomoti dekoracijas, reiktų, kad specialiai padarytų mūsų gerieji dailininkai. Reiktų artistus papuošti specialiai siūtais drabužiais. Kiekvienas priedelis vis didintų išlaidas. Pastatymas pabrangtų keliolika tūkstančių dolerių. Tai pareikalautų iš organizatorių keleriopai didesnės energijos, iš visuomenės— didesnio dosnumo. Vargu kas mėgintų privačiomis kišenėmis nešti tokio pastatymo riziką. žinoma, plaičiau organizuotomis jėgomis visokios sunkybės būtų nugalėtos. Apytikriais apskaičiavimais K. V. Banaičio "Jūratės" spektaklis kainuotų apie 70,00 dol.

J. Kreivėnas

Darius Lapinskas prie Stuttgarto operos, kurioje jis dirba kaip dirigentas.
D. Lapinskas in front of the Stuttgart Opera House, where he is employed as conductor. Foto V. Alseika

Vytautas Kasiulis — NOTRE DAME DE PARIS

Vytauto Kasiulio

PARODA

GALLERIE DES BEAUX ARTS GALERIJOJE,

PARYŽIUJE

* * *

"Tapyboje sunku nepiešti taip, kaip kiti piešia; sunku įkūnyti piešiny tai, kas būtų originalu, subtylu ar temparamentinga. Kasiulis yra vienintelis dailininkas, kuris moka tai padaryti. Tai didelis menininkas, nes jis turi nustebinančią ir malonią techniką bei gyvą vaizduotę, kuri, nepaneigiant lietuviškų jos kilmės davinių, dvasiškai yra grynai paryžietiška.

Kasiulio žanras žinomas: tam tikras tapinys, kuris iš fotografijos negatyvo skolinasi tamsų foną, bet taip, kad tapinyje pasireiškia nelauktos, linksmos ir naivios spalvos, kurias jis disponuoja kaip kaspinų bangas. Nuo to laiko vaizdas virsta verpetu, kupinu džiuginančių observacijų: atrodo, kad tą vaizdą padaro gyvą kristalinė muzikos dėžutės arija. Dar daugiau, jame matyti lengva, kiek sumišusi ironija; susidaro tarsi komedijos ar folklorinio fantastinio baleto atmosfera.

Šiandien jo paletė yra atsisakiusi — bet tik truputį — tamsių spalvų, kad išgautų šviesos. Jis daugiau yra atsidavęs linksmų spalvų "apostrofoms". Taip yra sukurtas jo "Moulin-Rouge", Senos krantinės bukinistai, Notre Dame, Venecija arba smuikininkas bei "Dama su paukščiais". Visa tai žavu ir truputį juokinga, bet vis dėlto yra tapyba, ir tai geriausia tapyba.

Kasiulis yra linksmos nuotaikos, originalus menininkas, mokąs švelniai pajuokti, sugebąs meistriškai vartoti tapymo priemones. O tai kaip tik ir imponuoja meno žinovus." Iš "Nouveaux Jours",

1964.V.15

Vytautas Kasiulis — VENECIJA / VENICE

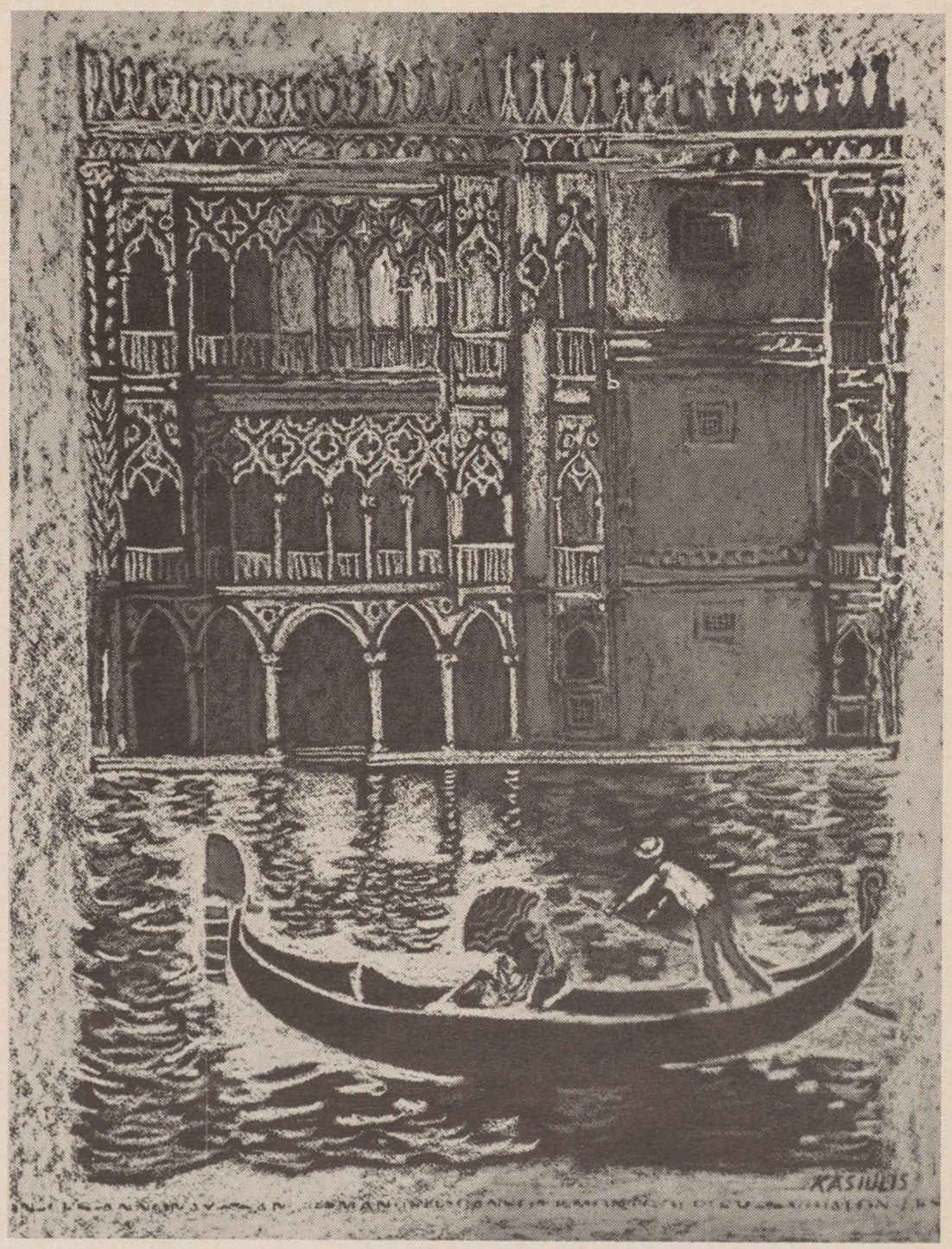

Vytautas Kasiulis — MOULINE ROUGE

* * *

"Naujausių Kasiulio paveikslų paroda, atidaryta Beaux-Arts galerijoje, vėl atspindi dabartyje temperamentingą šio lietuvio dailininko kūrybą, dailininko, kuris yra pripažintas vienu originaliausių iš Paryžiaus Mokyklos, sugebėjęs ir išmokęs savo menui uždėti stiprios asmenybės antspaudą."

Iš "Arts", 1964.5.13.

* * *

* *

"Šį kartą Kasiulis mums duoda keletą Venecijos vaizdų. Jie priklauso prie geriausių paveikslų, kuriuos jis kada nors yra sukūręs. Jam vis dėlto pavyko dar surasti savitą būdą šiam miestui atvaizduoti, miestui, kuris taip daug vaizduotas pasaulio tapyboje. Kiek atradimų! Kiek išmintingų atidengimų! Koks poetinis instinktas, susietas su mokslu! Gražiausias išstatytas drobės paveikslas gal būt yra ta žuvis, kurios daugiaspalviai žvynai panašūs į gležnus gėlių žiedus, uždėtus ant pelėkų!

Yra dar kitų puikių: Moulin-Rouge, Gėlės... Kiekvieną paveikslą reikėtų atskirai išvardinti."

Iš "Amateur D'Art", 1964.5.10

Vytautas Kasiulis — KNYGŲ PARDAVĖJAI / BOOK SELLERS

V. Kasiulis — ŽUVIS / FISH

Anatolijus Kairys, "Diagnozės" autorius, Sofija Adomaitienė, Scenos Darbuotojų S-gos pirm., rež. Stasys Pilka Chicagos pastatyme.

SCENA IŠ DETROITO PASTATYMO. Režis. J. Pusdešris.

Jankus: Birute...
Iš kairės: N. Sadauskienė, A. Gubilas, A. Rastenytė, V. Ogilvis.

PO LOS ANGELES PASTATYMO.

Los Angeles "Diagnozės" vaidintojai (iš kairės): E. Skistimas, D. Vebeliūnaitė, A. Petrauskas, A. Dūdienė, autorius A. Kairys, J. Peterienė ir rež. J. Kaributas. Foto L. Kančauskas

SCENA IŠ CHICAGOS PASTATYMO. Rež. Stasys Pilka.
Budrys: Tai ir aš mirštu?
Iš kairės: B. Bredienė, E. Blandytė, E. Radvila.

Scenes from A. Kairys' comedy "Diagnosis" which was produced in Chicago, Detroit, New York, and Los Angeles.

ANATOLIJAUS KAIRIO KOMEDIJA "DIAGNOZĖ" KETURIUOSE PASTATYMUOSE

Komedija "Diagnozė" išleista 1956 metais ("Terros" leid.), rampos šviesą išvydo 1959 m. Detroite. Antras "D." pastatymas (sutrumpintas) įvyko Kanadoje, Winnipege 1962 m. Trečioji vieta buvo Chicaga, kur režisūros ėmėsi S. Pilka; veikalas, pavadintas Popiečio diagnoze, statytas spalių 12 ir 13 d. š. m. balandžio 24 ir 25 įvyko du pastatymai Los Angelėse (premjeroje dalyvavo pats autorius) ir bal. 25 d. — New Yorke.

Veikale vaizduojama naujųjų ateivių senimo ir jaunimo lietuvybės problema.

SCENA IŠ NEW YORKO PASTATYMO. Rež. V. Žukauskas.

V. Žukauskas, T. Alinskas, M. Žukauskienė, V. Gintautaitė, St. Vaškys, St. Dėdinas.

KAT. MOKSLO AKADEMIJA...

Atkelta iš 7 psl.

ninkauja prel. J. Balkūnas, bal. 30 d. posėdyje, pasikvietęs vietos veikėjų, sudarė pamaldų ruošimo, informacijos, nakvynių, registracijos ir kitas komisijas, svarstė sekcijų darbų dienotvarkę ir finansų reikalus bei banketo rengimo galimybes.

Suvažiavimas šaukiamas pasaulinės parodos metu ir laisvomis nuo darbo dienomis: rugsėjo 5 — šeštadienį, rugs. 6 — sekmadienį ir rugs. 7 — Darbo šventės dieną. Dėl to rengėjai laukia į suvažiavimą atvykstant daug akademikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų. Laukiama svečių ne tik iš JAV-bių, bet ir iš Kanados, P. Amerikos ir Europos.

Visais suvažiavimo reikalais reikia kreiptis į pirmininką šiuo adresu: Rev. Walter C. Jakiewicz, SJ, Fordham University, New York 58, N. Y. Tel. FO 7-5400 ext. 218.

T. Viktoras Gidžiūnas, OFM

KNYGOS LAUKIA SKAITYTOJO

Gen. Stasys Raštikis

KOVOSE DĖL LIETUVOS

Labiausiai pirktų atsiminimų II tomas. Maža likę.

Kaina $7.00

S. Maugham

DAŽYTAS VUALIS

Garsaus anglų rašytojo romanas iš gydytojų gyvenimo.

Vertė *Stp. Zobarskas*

Kaina $3.00

Ignas Šeinius

VYSKUPAS IR VELNIAS

Nepaprastai intriguojančių apysakų rinkinys. Puikus stilius.

Kaina $3.00

Bernardo Brazdžionio

Vidudienio sodai

Poezijos knyga, laimėjusi "Aidų" literatūros premiją.

Knyga išleista puošniai, gerame popieriuje, dail. T. Valiaus pieštu viršeliu.

Po "Didžiosios kryžkelės", kurios visa laida bežiūrint buvo išparduota, tai yra pirmoji per 5 metus šio populiaraus poeto knyga, labai skaitytojų laukta ir spaudos triukšmingai sutikta. Kritika įvertino labai gerai.

Mūsų žurnalo skaitytojai, gyvenantieji toliau nuo platintojų, kviečiami Vidudienio sodus užsisakyti tiesiai iš leidyklos. Kaina su persiuntimu—$4.

Platintojai, kurie norėtų gauti papildomą skaičių, prašomi tuojau pranešti, kad galėtumėt savo skaitytojus tuojau aprūpinti.

Užsisakant už $10.00 daroma 25% nuolaidos.

"LIETUVIŲ DIENŲ" LEIDYKLAI

4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, California

Gerbiamieji,

užsisakau šias knygas: Kaina

_____

_____

_____

_____

LD žurnalo 1964 metų prenumerata $6.00

Viso $.....

Vardas, pavardė, adresas

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŲSKITE ČEKĮ DABAR.

4½% DIVIDENDAI PASIUNČIAMI KAS ¼ METŲ UŽ INVESTMENTUS

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI $10,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ĮSTAIGOSE.

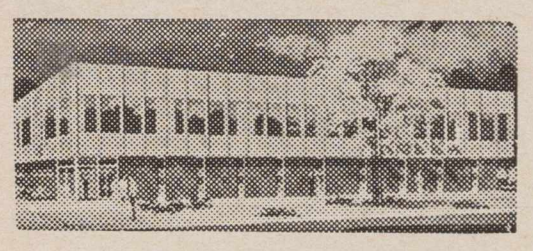

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court

Cicero 50, Illinois

JUOZAS GRYBAUSKAS
sekretorius

Tel.: 656-6330 ir 242-4395

CLEM'S MARKETS

● Puikios lenkiškos dešros, šviežiai namuos gamintos.

● Importuoti lenkiški kumpiai ir kitos iš Lenkijos prekės: **alus, vynas, silkės, grybai, įv. sriubos.**

● Įvairiausi mėsos ir maisto produktai.

Galima užsisakyti mažesniais arba didesniais kiekiais specialiai pagamintų lietuviškų dešrų piknikams, bankietams, vakarienėms.

Clem's Markets jau keletas metų patarnauja Los Angeles ir apylinkės lietuviams.

3002 W. Florence ● PL. 95058
7529 S. Normandie ● PL. 3-9676

Clem Taberski, savininkas

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President
2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į

BEACON MOTOR HOTEL

Arti prie
Beach, Westwood, Beverly Hills & Hollywood
3020 Wilshire Blvd. Santa Monica, California
EXbruck 4-9144 EX 4-2986
Mrs. A. Lukšis — Owner and Mgr.

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE
6211-6219 So. Western Ave. PRospect 8-5875

CHICAGO, ILLINOIS
3207 So. Halsted St. VIctory 2-4226

Edward Bros. Colonial Mortuary

1000 Venice Blvd. ● RIchmond 9-8281

Lietuvis Laidotuvių Patarėjas
ADOLPH CASPER
Namų Telefonas
284 - 6489

P. Putrimas ir A. Bernadišius jr. įteikia dovaną J. F. Gribauskui, šv. Antano taupymo ir skolinimo b-vės vadėjui, įstaigos direktorių vardu.
Presentation of a present to J. F. Gribauskas, board chairman of the St. Anthony's Loan Association, Cicero, Illinois.

Lietuviškas kryžkelės koplytstulpis šv. Antano taup. ir skol. namuose. (Prie jo stovi aktorė Kevalaitytė-Visockienė).
Lithuanian way-side chapel at the St. Anthony's Loan Assn.

JUOZAS F. GRIBAUSKAS 25 METUS VADOVAUJA

sparčiai augančiai finansinei įstaigai — Cicero šv. Antano taupymo ir skolinimo bendrovei.

Sukakties proga bendrovės prezidentas Povilas Putrimas ir direktoriai š. m. balandžio 18 d. banko namuose surengė J. Gribauskui pagerbti jaukų pobūvį. Dalyvavo keli šimtai svečių. Jų tarpe buvo Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis su žmona, prel. Albavičius, kan. Steponis iš Kalifornijos, daugelis taupytojų, kultūrininkų, jaunimo organizacijų ir finansinių įstaigų atstovų. Svečiai sukaktuvininką sveikino gražiais žodžiais ir dar gražesnėmis dovanomis.

Ypatingai visų dėmesį patraukė šios įstaigos direktorių Gribauskui padovanotas 8 pėdų aukščio įvairių medžio spalvų Antano Paskočimo meistriškai padarytas koplytstulpis, kuris iš antrame aukšte esančio svečių kambario, elektros lempučių apšviestas, jau iš tolo kreipia visų praeivių dėmesį.

Skaučių atstovės savo rėmėją pasveikino, įteikdamos jam dedikuotą Seserijos leidinį "Skautybė lietuvaitei", kurios išleidimą Gribauskas parėmė nemaža auka. Šia proga malonu priminti, kad lietuvių organizacijos savo didesniems užsimojimams įgyvendinti J. Gribausko ir jo vadovaujamos įstaigos visuomet paremiamos stambiomis aukomis. Sunku būtų jas visas ir išvardinti. Skautų vadovybė J. Gribauską yra apdovanojusi rėmėjo kaspinu Ordinu Už Nuopelnus.

J. Gribausko vadovaujama įstaiga primena meno galeriją, nes ji išpuošta lietuvių menininkų paveikslais, medžio drožiniais ir skulptūros kūriniais.

Juozas Gribauskas, būdamas malonaus būdo, reto sąžiningumo, sumanumo ir darbštumo, prieš 25 metus atėjęs vadovauti šiai įstaigai tik su 150,000 kapitalu, išaugino ją didele, patikima ir arti 29 milijonų siekiančia finansine įstaiga. Tai reiškia, kad jį mėgsta, gerbia ir juo pasitiki ne tik ietuviai, bet ir kitataučiai.

Sukakties proga J. F. Gribauskui ir jo vadovaujamai įstaigai linkime geriausios sėkmės. **Pr. Z.**

Dalis svečių, dalyvavusių Juozo F. Gribausko, šv. Antano taup. ir skolin. bendrovės vedėjo, Ciceroje, pagerbime bal. 18 d. I eil. iš kairės: dr. V. Šimaitis, K.Cijūnėlis, O. Zailskienė, E. Rukuižienė, S. Scepavičienė, Račkauskienė, E. Laurinaitytė. II eilėj: P. Zailskas, V. Bobinaitė, Bernatavičiūtė, Juozas F. Gribauskas, J. Dažvardienė, C. Rukuiža,, A. Vaitaitytė, A. Steponavičienė, Daukus, L. Vanagaitienė, A. Daukienė, dr. P. Daužvardis, B. Jodelis.

A part of the guests, who participated at the banquet, honoring St. Anthony's Savings and Loan Assn. board chairman, J. F. Gribauskas.

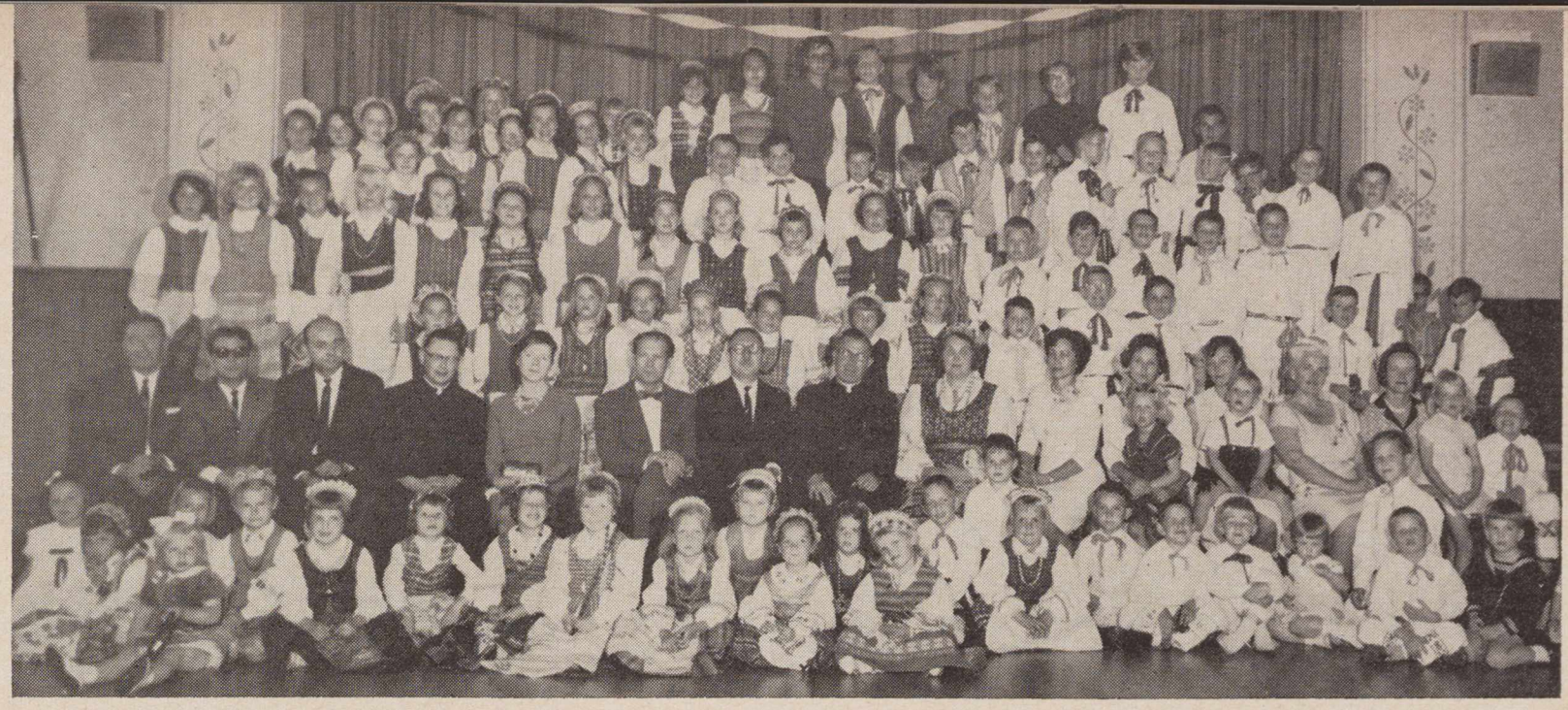

Children and teachers of the St. Casimir parish and Saturday Lituanistic classes in Los Angeles, Calif., celebrating 15 years of existance of the Lith. school and youth ensemble.
Foto L. Kančauskas

šv. Kazimiero parap. ir šeštadieninė Lituanistinė mokykla 15 metų sukakties ženkle. Iš tų mokyklų susidaro trys jaunesnės Jaunimo Ansamblio grupės: Jaunių, vaikų ir mažųjų — viso apie 100 šokėjų ir choras. Vidury sėdi mokytojai ir bendradarbiai (iš dešinės): komp. Br. Budriūnas, muz. J. Ąžuolaitis, inž. J. Jodelė, kun. A. Valiuška, mokyt. A. Balsienė, muz. A. Narbutas, Ignas Medziukas, mokyklos vedėjas, kleb. kun. J. Kučingis, mokyklos įkūrėjas, mokyt. O. Razutienė, mokyt. B. Čiurlionienė, mokyt. D. Polikaitienė, mokyt. N. Grakauskienė, muz. G. Gudauskienė, rašyt. Alė Rūta.

Šiuo metu parap. mokykloj veikia 7 skyriai ir vaikų darželis; šeštadieninėje mokykloje — 8 skyriai ir vaikų darželis. Viso yra apie 130 mokinių.

LOS ANGELES LIT. MOKYKLŲ MOKINIAI IR MOKYTOJAI

CHICAGOS LIET. OPERA SVEIKINA DIRIGENTĄ KUČIŪNĄ

Chicagos Operos dirigentui muzikui Aleksandrui Kučiūnui bal. 15 suėjo 50 metų amžiaus. Ta proga Ch. Lietuvių Opera pasvekino jį, įteikdami V. Virkau paveikslą. Iš kairės: op. vald. vicepirm. Sofija Džiugienė, muz. Aleksandras Kučiūnas, solistas Stasys Baras, Elena Kučiūnienė ir operos valdybos pirm. Vyt. Radžius. Foto Vl. Juknevičius

Presentation of painting by V. Virkau to Al. Kučiūnas honoring him on his 50th birthday.

Ateitininkų Sendraugių Centro valdyba. Detroite. Iš kairės (sėdi): kun. Br. Dagilis, dvasios vadas, dr. J. Pikūnas, pirmininkas, V. Kundrotienė, sekretorius spaudos reikalams; stovi: dr. K. Keblys, sekretorius, inž. J. Mikaila, vicepirmininkas, dr. L. Bajorūnas, iždininkas.

Central Committee of the "Ateitis" (Senior) organization in Detroit, Mich.

DR. M. ANYSAS IR MONTREALIO LIET. KULTŪRININKAI

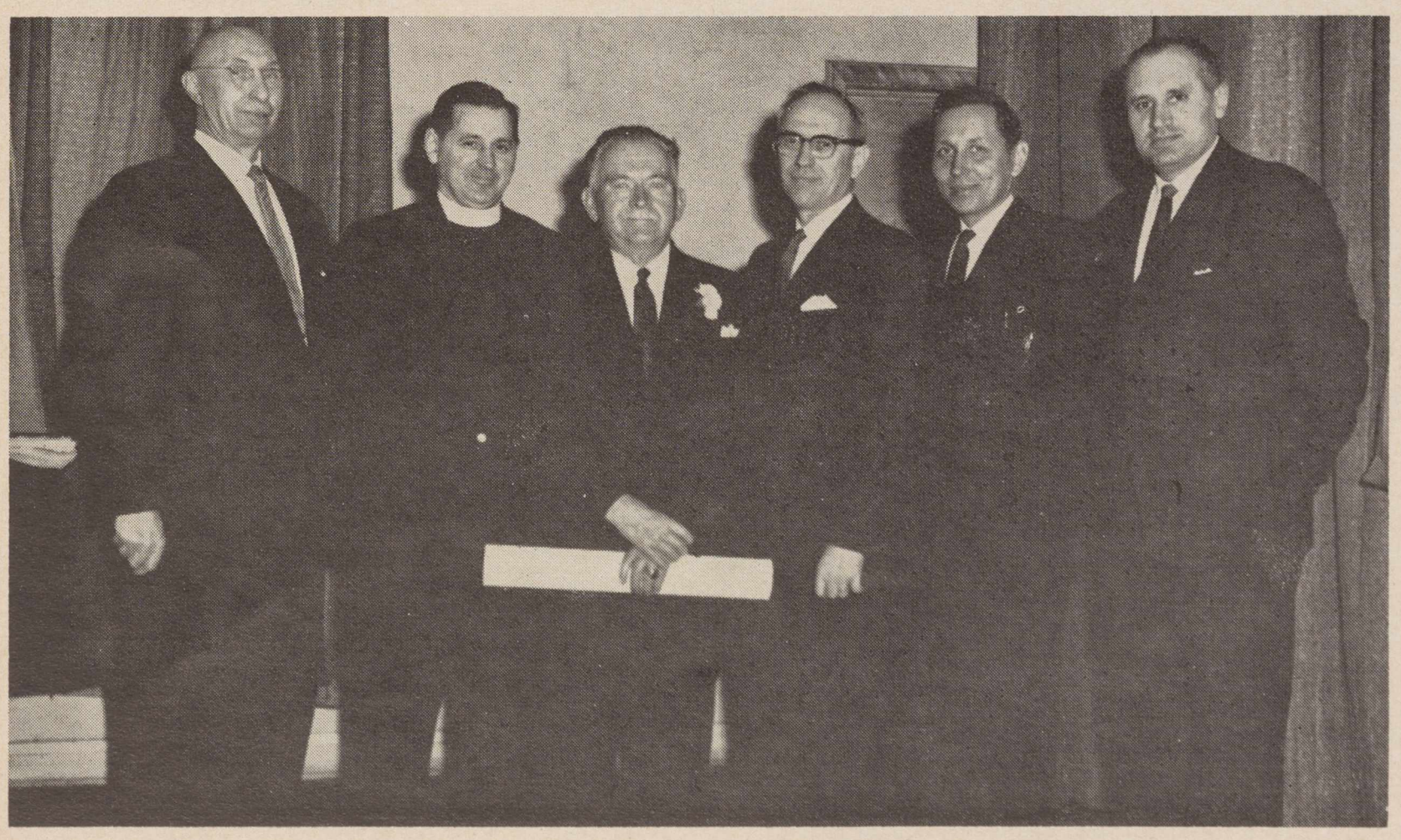

Montrealyje įteikta dr. Martynui Anysui Mažosios Lietuvos Draugijos premiją ($1000) už veikalą "Senprūsių giminių kovos su vokiečių ordinu nuo 1230 ligi 1283 metų".

Veikalas apima tuos laikus, kai Mažojon Lietuvon buvo atkviesti kryžiuočiai ir, kai gresiant lietuvių giminių laisvei, prasidėjo Mindaugo laikais lietuvių jėgų vienijimas ir genčių .bei kunigaikščių apjungimas į vieningą Lietuvą. Darbas didelis, rimtas ir svarbus (A. L.)

Mažosios Lietuvos d-jos suorganizuotą Vydūno vardo premiją laimėjęs dr. M. Anysas disertaciją yra parašęs apie Vilnių, vėliau reiškęsis Mažosios Lieuvos praeities nagrinėjimo rašiniais.

Nuotraukoje: iš kairės į dešinę— "Nepriklausomos Lietuvos" red. J. Kardelis, Aušros Vartų par. kleb. tėvas Pečkys, dr. M. Anysas, Kanados Maž. Lietuvos Bičiulių draugijų C. K-to pirm. V. Pėteraitis, "Lietuvos Pajūrio" red. A. Lymantas ir Kanados Liet. Bendruomenės Centro valdybos pirm. dr. P. Lukoševičius.

ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI

LIETUVIŲ DIENOS
Gegužis 1964

— **Dr. Juozas Girnius** iš Bostono, atvykęs į Los Angeles, dalyvavo gegužės 24 d. ateitininkų šventėje, tą pačią dieną, sekmadienį, po pamaldų laikė parapijos salėje paskaitą visuomenei, lankėsi LD žurnalo leidykloje ir aplankė daug apylinkės žymesniųjų vietų. Beveik po savaitės viešėjimo, išskrido atgal, pakeliui sustodamas Chicagoje, kur buvo sutarta jo paskaita medikų "Gajos" sukaktuvinėje šventėje.

— LD spaustuvėje jau surinkta **dr. J. Prunskio** knyga "Mokslas ir religija", kuri netrukus bus atiduota spaudai.

— LD žurnalo redakcija susitarė su Chicagos Pedagoginio Lituanistikos Instituto vadovybe dėl K. Dolaičio paminėjimo iliustracinės medžiagos. Pluoštas foto nuotraukų jau gauta.

Visus mūsų skaitytojus ir korespondentus kviečiame siųsti nuotraukų iš Kristijono Donelaičio minėjimų ir šiaip su tuo susijusių nuotraukų.

— **Prel. Mykolo Krupavičiaus** 50 metų kunigystės sukaktis numatoma atšvęsti birželio 7 d. Šv. Antano bažnyčioje, Cicero, Ill. "Draugo" dienraščio kronikoje skaitome:

"Gausūs prel. M. Krupavičiaus gerbėjai nori ta proga surengti pagerbimo banketą, bet negaunama paties jubiliato sutikimo. Prel. M. Krupavičiaus sveikata nėra stipri..."

— Vakarų Apygardos LB balsavimuose į IV tarybą dalyvavo 624 asmenys. Daugiausia balsų gavo šie kandidatai: Alė Rūta-Arbienė, Rimtautas A. Dabšys, Alg. Avižienis, Antanas F. Skirius, dr. Pr. Padalis. Iš Los Angeles į tarybą įeina trys pirmieji; du lieka kandidatais.

— Los Angeles **kultūros klubui,** kuris pasidarė JAV LB Los Angeles apylinkės padaliniu, pakviestas vadovauti **J. Gliauda,** to klubo įsteigėjas ir pirmaisiais metais vadovas. Klubo susirinkime birželio 13 d. bus **dr. E. Tumienės** paskaita, tema — jos disertacijoje keliamieji rytų-vakarų kultūrų rašytojų — Tolstojaus ir Rolaino žymiųjų veikalų klausimai ir charakterio bruožai.

— Daytone, Šv. Kryžiaus bažnyčioje, kur klebonauja kun. dr. T. **Narbutas,** vykdomi dideli bažnyčios remonto darbai. Perstatymo darbams vadovauja arch. J. Mulokas, vitražus ir kryžių kalno panoramą sukūrė dail. A. Valeška su savo studija, lietuviškų raštų piešinius takui ir sienų dekoracijai paruošė dail. Br. Jameikienė. Darbus atlieka lietuviai, kurie padarys perpus pigiau negu amerikiečių firmos. Tai pavyzdys ir kitų parapijų vadovams, statantiems, remontuojantiems ar puošiantiems savo bažnyčias, renkantiems pinigus iš lietuvių, bet išleidžiantiems bevertei chaltūrai.

— Gegužės 1 d. Melrose simfoninio orkestro paskutinis šių metų sezono koncertas. Koncertui dirigavo **Jeronimas Kačinskas.**

— Solistė **Lilija Šukytė,** apie kurią plačiai rašyta praėjusiame LD numeryje, pasirašė kontraktą su Canadian Opera Company. Liepos pradžioje ji dainuos Banff kurorte statomoje Verdi operoje "Falstaff"; vėliau bus gastrolės su šia opera po vakarų Kanadą.

Rugsėjo mėnesyje L. Šukytė dalyvaus Toronte Canados Operos Festivalio pastatymuose. "Madam Butterfly" operoje ji turi nuolatinę Kate Pinkerton rolę ir taip pat yra atsarginė solistė Madam Butterfly rolei, kurią atlieka La Scalos Operos primadona Mietta Sighela.

Viso bus 5 premjeros su Metropolitan ir iš Europos kviestais solistais; L. Šukytė turi paruošti dvi pagrindines operos partijas. Būdama labai užimta, solistė šiuo tarpu niekur neįsipareigoja dalyvauti lietuviškoje scenoje. Lietuvių Dienų žurnalas tikisi ją gauti kitų metų pavasarį savo metiniam koncertui.

— Pasaulinės parodos metų įvykstančioje Lietuvių dienoje jungtinio choro dirigentais yra pakviesti ir sutiko dirguoti: **Alg. Kačanauskas, Jer. Kačinskas, M. Mikulskis, Al. Stephens ir V. Verikaitis.**

— Liet. žurnalistų Sąjungos valdyba Chicagoje geg. 9 dienos posėdyje, be einamųjų reikalų, nutarė leisti biuletenį, kurį redaguoti pakviestas V. Mingėla. Spaudos-informacijos sk. vedėja pakviesta Z. Juškevičienė. Nutarta įsteigti centrinį skyrių, kurį vesti pakviestas J. Bertulis

Archyvo ir turto perėmimą iš buv. c. valdybos pavesta atlikti vicepirm. A. Gintneriui.

LžS-gos pirmininku yra kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC.

— Gegužės 9 d. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, atidaryta **Viktoro Petravičius** tapybos paroda. Išstatyta 32 darbai. Atidaryman atsilankė apie 100 asmenų.

— Dail. **Juozas Bagdonas,** gyvenęs ir turėjęs studiją Washingtone, gegužės mėn. 24 d. atidarė studiją New Yorke — 101-43 114th Street, Richmond Hill. Manome, kad didesnėje lietuvių kolonijoje dailininkas galės rasti daugiau meno mėgėjų iš lietuvių tarpo.

Šiais metais "Lietuvių Dienų"

PIKNIKAS

įvyksta liepos mėn. 12 d.
McCambridge Park, 1515 N. Glenoaks Blvd., Burbank.

Tai nauja vieta, bet labai patogi ir turi daugybę visokių įvairumų piknikautojams. Čia galima maudytis, žaisti tenisą, sviedinį, yra įvairių vidaus žaidimų ir pn. Kartu atėję jaunieji ir mažieji tikrai nenuobodžiaus, o vyresnieji galės vėsiai praleisti kad ir šilčiausią dieną.
Pikniko pradžia 12:30 val. dienos.

Kviečiame visus Los Angeles ir apylinkių lietuvius dalyvauti.

* * *

— The Lithuanian Days magazine annual

PICNIC

will be held this year on July 12, at McCambridge Park, 1515 N. Glenoaks Blvd., Burbank.

Knygos ir autoriai

Dr. T. Tomas žiūraitis, OP

TRIGUBAS SUKAKTUVININKAS

Šio LD nr. vedamojo autorius Tėvas dr. Tomas Žiūraitis, OP šiais metais mini tris sukaktis: a) 30 metų vienuolinio darbo, b) 25 metus kunigystės ir c) 30 metų spaudos darbo (Pirmasis str. "Teisingumas" išspausdintas 1934 m. Mūsų Laikraštyje).

Gimęs 1915 m. Raseinių ap., vidurinius mokslus ėjo Raseiniuose, vienuolio novicijatą ir domininkonų studijoms pasiruošimą — Amiens mieste, Prancūzijoje. Filosofiją studijavo Šv. Alberto Didž. Domininkonų Akademijoje Walberberge, Bonnoje, Vokietijoje, Katal. Universitete Salzburge, Austrijoje, kur 1954 m. gavo magna cum laude filosofijos licencijato ir 1957 m. — magna cum laude filosofijos daktaro laipsnį už disertaciją Das Wesen der menschlichen Persoenlichkeit kulturphilosophisch und ethisch gesehen. Teologiją studijavo Belgijoje, kunigu įšventintas 1939.

T. T. Žiūraitis nuo pat studijų dienų buvo veiklus lietuviškose organizacijose, pastoracinį darbą dirbo parapijose, buvo kapelionu stovyklose ir vienuolynuose (JAV).

Mokslo srityje T. T. Žiūraitis pasižymėjo įvairiose kolegijose dėstydamas vokiečių kalbą, filosofiją, teologiją, šv. Raštą, skaitydamas paskaitas kultūrfilosofiniais ir sociologiniais klausimais mūsų ir amerikiečių akademikams. Be mokslinių veikalų žmogaus asmenybės problemomis, T. T. Žiūraitis yra daug rašęs kultūros, kūrybos, pašaukimo, tautos bei valstybės sampratos ir kt. klausimais. 1955 m. išėjo straipsnių rinkinys, vardu Žodis ir gyvenimas, 1943 — Eucharistija, 1944 ir 1948 (dvi laidos) Nevystančios Rožės.

Savo raštais ir kultūrine veikla T. Tomas Žiūraitis pilnai vykdo pagrindinį savo kaip domininkono pašaukimo darbą, kuris yra: pamokslai (rekolekcijų, misijų vedimas), filosofinės kūrybos, ypač kultūros filosofijos, gyvenimiškumo ugdymas ir visuomeniškas gyvu bei rašytu žodžiu apaštalavimas.

Naujos knygos

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Aloyzas Baronas, **Saulės grįžimas.** Novelės. Nidos Knygų Klubo leid. Nr. 48, 1964. 141 psl. Kaina: klubo nariams $1, nenariams — $1,50.

Rinkiny yra šios novelės: Motina, Šeštoji generacija, Plakatas, Tikslus apskaičiavimas, Tikrasis kelias, Atsparumas, Pirmoji valanda, Poezija, Injekcija, Pėdos, Erdvė, Išdidumo bokštas, Saulės grįžimas, Dėkingumas, Vaiduoklis.

Juozas Mikuckis, **Derliaus vainikas.** Eilėraščiai. Nidos Knygų Klubo leid., Nr. 47, 1964. 368 psl. Kaina: nariams $2, nenariams $3.

Poeto kūrybos rinktinė, į kurią sudėti eilėraščiai iš knygų —Pirmosios dainos, Auštant, Aušros rasos, Vakaro kaukės, Laukuose, Dienų grandys, Svetimose viršūnėse, Žiburėliai prieblandoje, sceninis fragmentas Didvyriai ir legenda Selima Chalija.

Steponas Kairys, **Tau, Lietuva.** Atsiminimai. Išleido Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Fondas Jono Jankausko palikimo lėšomis, 1964. 480 psl. Kietais viršeliais. Kaina nepažymėta.

— "Minties" leidykla Sydnėjuje (417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, N. S. W.) išleido **Antano Skirkos** pasakojimų ir legendų rinkinį "Kur bėga Šešupė".

Aukojo LD palaikymui

A. Patamsis iš Deer Park, N. Y. — $4; Our Lady of Sorrows R. C. Church, Kearny, N. Y. — $4; M. Cibas iš Great Neck, N. Y. — $3; J. Salučka iš Rockford, Ill. — $1. Visiems aukojusiems ačiū!

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE

INSURANCE

Kreipkitės telefonu NO 4-2919

arba įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Hollywood 29. Calif.

P. V. RAULINAITIS

Real Estate-Insurance-Tax Returns

Notaro darbai; namų ir automobilių apdraudos; mokesčių apskaičiavimas; tarpininkavimas namus perkant ir parduodant; dokumentų vertimas.

NO 2-5433, Los Angeles 27, Calif.

Res.: 1972 N. Commonwealth Ave.

HELEN'S

HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS-MOTUŠIS
5265 Fountain Ave.

HOLLYWOOD California
New Telephone: NOrmandy 5-3351

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS
MAY / GEGUŽIS 1964

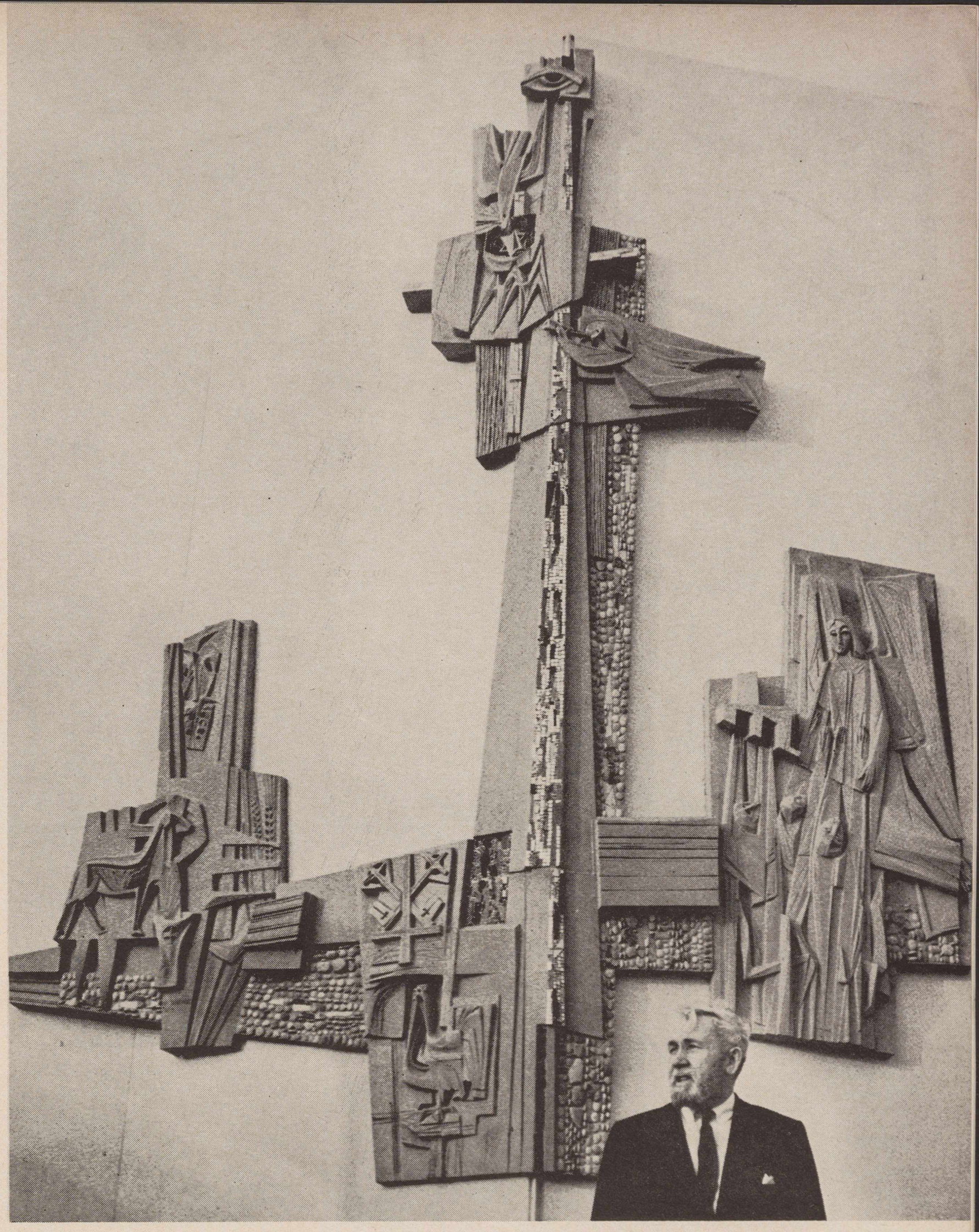

Artist Vytautas K. Jonynas in front of the Vatican Pavilion, decorated with his composition.

Dail. V. K. Jonynas prie Vatikano paviljono New Yorko pasaulinėj parodoj; paviljono frontinę sieną puošia V. K. Jonyno skulptūrų kompozicija. (Paviljono su šiuo kūriniu nuotrauką įsidėjo "Time" žurnalas geg. 8 d., pažymėdamas kūrinio autorių).

The Jonynas and Shepherd Art Studio in New York was selected to decorate the exterior architecture of the Vatican Pavilion at the New York World's Fair 1964-65.

The compositon of the front basrelief on the main front wall has the form of a dove which represents the third person of the Trinity, the Holy Ghost. The subject of the basrelief is the Communion of the Saints. It is composed of three elements: The Church Militant, The Church Suffering, and The Church Triumphant.

Photo by V. Maželis

Lithuanian Artists Decorated the Vatican Pavilion

Many Lithuanians will come this year to New York and visit the World's Fair. They shall not find Lithuania's pavilion. Years ago, in 1939, on the same grounds in Flushing there was a Lithuanian pavilion at the World's Fair with its flag among others in the avenue of flags, and also on the pavilion. Now only a Lithuanian cross stands at the fair, which speaks of the occupied nation.

There is art, created by Lithuanian artists, which also speaks for our country's productiveness. This art is located at the Vatican Pavilion.

Decorations for the pavilion were made by artists V. K. Jonynas, V. Kašuba and Mrs. A. Kašuba.

Most of the work was done by V. K. Jonynas and Shepherd church art studio. The Studio had

Continued next page

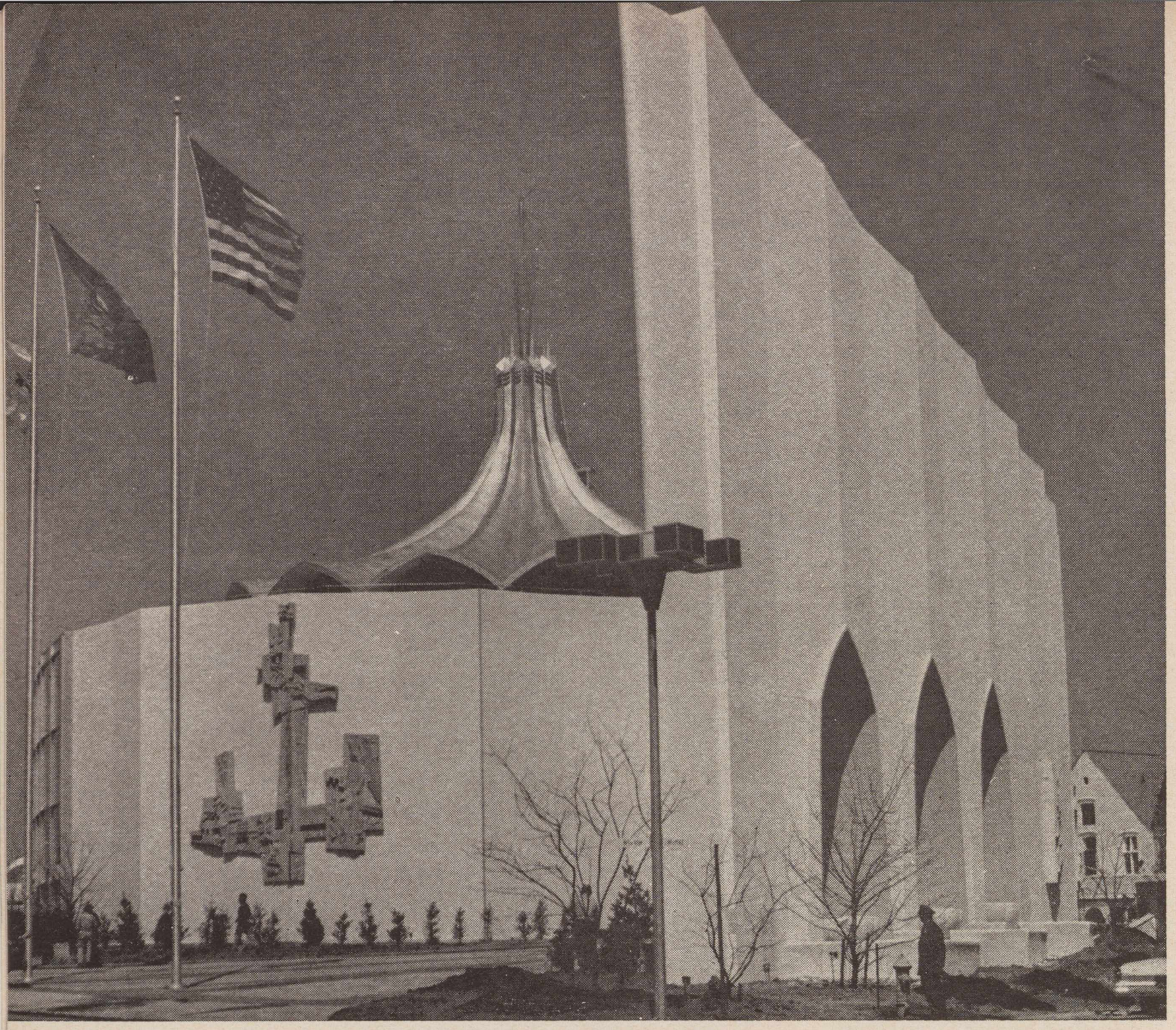

Main entrance to the Vatican Pavilion with the bas-relief sculpture and the cross designed by artist Vytautas K. Jonynas.

Vatikano paviljono frontinė siena su V. K. Jonyno pagrindine skulptūra ir kryžium virš paviljono.
Foto V. Maželis

LITHUANIAN ARTISTS...

Continued from page 21

prepared a list of decoration plans, and one of them was selected by the building committee. Based on this plan, a metal cross was built (see page 25) for the top of the pavilion, also the main sculpture, ten bas-relief sculptures on the outside of the building, inside — the main altar and monstrance for the chapel.

The bas-relief sculptures (11 feet high and 5 feet wide) were done by D. Shepherd, former student and now partner of V. K. Jonynas. Everything else was done by V. K. Jonynas.

The cross is three-dimentional, so that it will be equally attractive from all sides and still maintain the shape of the cross. In order to catch the play of light, thin metal needles were used. They appear on the structure like rays, giving this three-dimensional form to the cross. The cross itself is made from alcoa alminum of a gold color. The rays are of stainless steel.

The main sculpture is 27 feet high, 21 feet wide. It portrays an anchor — symbol of hope. The sculpture is placed upon the bend of the building wall. On the lower part, at left, the Church Militant is depicted, at left — Church Suffering, above — the Church Triumphant. Everything is manufactured from a special lightweight material and sprayed with a thin layer of cement.

The Church Militant is symbolized by the lamb, wheat, and grapes. The lamb is the crucified Christ with His blood flowing into a chalice from a wound in His chest. The wheat and grapes are readily recognizable as a symbol of the Holy Eucharist.

The right wing of the decoration represents the Purgatory. Here, an angel is shown freeing the souls from their suffering.

The center of the decoration is composed of two elements. The upper represents the Church Triumphant. The symbols of the Holy Trinity are incorporated in this group. They are the eye of the Lord, the Cross of the Savior, and the Dove of the Hoy Ghost. The triumphant angel and the old symbol of paradise made up of the Star of David, the moon, and the mountains complete the composition of the Church Triumphant.

The lower part of the center group is composed from the symbolsor St. Peter — St. Peter's Cross, the keys, and the cock. This group of symbols connects the Church Militant and the Church Suffering as a bridge between them.

The anchor's staff and several other places contain small grey stones, colored mosaic stone, fragments, which play a coloful theme in the sulight. This sculpture is of modern art, with graphic lines, known only of V. K. Jonynas.

The second story of the pavilion has a chapel. The main altar was made by V. K. Jonynas. The base is of cast aluminum, which depicts two enormous hands, holding a fish. The mural, in places has been polished and the other parts were left black.

The monstrance gives the impression of a silhouette of a dove — the Holy Spirit. It descends, its beack touches the foot of the monstrance, and holds a small round box between its wings, which contains the Host. The dove is made of aluminum, everything else is gold plated. It is very attractive in its simplicity and originality.

V. Kašuba has sculptured from lead excerpts from the Holy Scriptures. It is cut out like lines of a telegraph, placed in a row. Excerpts are attached to three walls of St. Peter's Rotunda. One wall shows St. Peter's Basilica in Rome; on the second wall, the Washington Cathedral is portrayed and on the third — St. Patrick's Cathedral in New York.

V. Kašuba has an order to make a lead bas-relief sculpture of St. John the Paptist. The order was placed late, therefore it could not be finished for the opening of the fair.

Mrs. Aleksandra Kašubienė has been asked to supervise the collection of antique crosses. This exhibition is not yet on display.

A. D.

Lithuanian Folk Song

* * *

The father brought up
Nine sons —
And she was the tenth,
The little daughter.

An oak-tree grows up
With nine branches;
And the tenth,
The top of the tree.

The nine sons
Fell in battle —
But God kept safe
The little daughter.

For father there
To rest his head,
His sorrowful heart
To quiet.

Nine branches
The wind did break;
Gut God kept safe
The top of the tree.

For the cuckoo there
To make his cries;
For the nightingale
To twitter.

From:
THE DAINA,
An Anthology of Lithuanian
and Latvian Folk Songs

****

BOOKS & PERIODICALS

THE BALTS, by Marija Gimbutas. 79 Photographs, 47 Line Drawins, 11 Maps. "Ancient Peoples and Places". Publisher: Frederick A. Praeger, New York. 286 pages. Price: 6.95.

Available also at "Lithuanian Days", 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029.

"This book was written at Stanford, California, at the Center of Advanced Study in the Behavioral Sciences, located on a hill overlooking broad expanses in all directions. At certain moments here I have visualized the hills and slopes shrouded with green oaks as seen from the castle hill of Gediminas in Vilnius, my native city in the heart of the Baltic lands, from which I am separated by almost twenty years..." (From the Foreword).

An article on "The Balts" was printed in April issue of Lith. Days magazine, p. 22.

THE FOREST OF ANYKŠČIAI
Poema
Angliškai išvertė Nadas Rastenis

Lietuviškąjį tekstą red. J. Tininis
J. Kuzminskio medžio raižiniai
Kaina $2.00

LIETUVIŲ DIENOS
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.

Portrait of Vytautas the Great. A woodcarving by Dr. E. Draugelis.
Vytauto Didžiojo portretas, dr. E. Draugelio medžio raižinys.

THE PERSONALITY OF VYTAUTAS

Physically, Vytautas could lay no claim to distinction. He was short of stature and delicate of face, so that it is not difficult to understand how he was able to make his famous escape from a Kreva prison disguised as a woman. But he lasked nothing of that vitality, which is indispensable to a leader, and his habits were of monastic severity. This latter enabled him to lend himself unsparingly to the exacting affairs of his great office. He was abstemious in eating, entirely eschewed wines and avoided, whenever he could, all occasions of a festive nature. His daily practice was to attend matters requiring his personal attention in his office up to noon. In the afternoon, he spent a brief period with the members of his family or allowed himself to be amused by jesters or comedians retained in the palace for that purpose. This brief respite from duty was followed by visits to the offices of government and to industrial plants. In the evening, it was his custom to receive foreign delegates or domestic dukes and other nobles. Frequently, he received reports or issued instructions while taking his frugal meals. He demanded that all matters coming before him from officials or nobles be put in writing, regardless of whether such matters required oral discussion or not. His whole time was devoted to the affairs of the nation and so great was his command of his emotion that no news, good or bad, however startling, could surprise him into a change of expression. He was calm in demeanor, pleasant of voice and feature, and he made a great and instant impression upon those with whom he came in contact. It was his custom, too, to array himself daily in princely robes; in other ways also he exhibited a remarkable dignity and love of Western European culture, which he endeavored to introduce not only in his own household and surroundings, but throughout the country. Russian writers referred to him as "Superb", which had reference perhaps to his adherence to Western culture...

In matters religious, Vytautas was liberal in his views and actions. As we already know, his early training by his mother had been in accordance with pagan traditions, and both of his parents had remained pagan to the end. This was not to be wondered at, since the pagan religion of Lithuania was inextricably interwoven with the national customs of the country. During his stay with the Teutonic Knights at the time of his first flight to the Order, Vytautas, then at the age of 33, had been babtized a Catholic. He was afforded an excellent opportunity to acquaint himself with the higher principles of the Christian, political expediency dictated that he eschew paganism and embrace the religion which all European nations professed. It was essential, also, that if an end were to be put to the perpetual warfare against Lithuania by the Teutonic Knights and other powers, Christianity must be introduced throughout the country. Vytautas was above all a keen politician and wise diplomat. His attitude toward both the Roman Catholic Church and the Russian Orthodox was sympathetic, since, to his mind, the difference between them was unimportant...

At the palace the language of diplomacy was Latin, while in communications with the Teutonic Knights and Germans, the German language was frequently employed. For the purposes of internal communications Slavic was often made use of and it was also used by Vytautas in conversation with the nobles, many of whom were from the Russian provinces under Vytautas' rule. Occasionally documents were written in the Tatar and other Eastern dialects, for the Grand Duke's secretaries were versed in all of the languages of the time... However, Latin was the language principally used in diplomatic affairs and all Vytautas' inscriptions were in that language. He himself preferred Lithuanian to any other, but its development had been retarded by perpetual wars with the Teutonic Knights...

Of the genuine patriotism of Vytautas there can be no doubt. It was evidenced from his young days, a result of his training by his father, Kęstutis, but nowhere more convincingly than in his indefatigable struggles against the Teutonic Knights, the Poles, and all others who would reduce this country from independence to subservience. His ambition was to make Lithuania a power to be reckoned with and respected in Europe...

He was a soldier at the age of 18, when with his father, Kęstutis, he marched against the Teutonic Knights. By the time he had reached his twentieth year, he had already become famous for his dashing and daring escapedes against them. He had also been in successful engagements with Poland, and even before his father's death he had led expeditions against the Prussians... In his military expeditions, Vytautas kept his plans strictly to himself. No one knew in what direction his armies would move in any event which might arise. His fortifications occupied the best positions and they were so constructed as to win the admiration of warriors of a much later time, when military science had made great strides...

No one knew of Vytautas' splendid qualities better than the Emperor Sigismund, and he spared no pains to win Grand Duke's favor and friendship. At the Council of Konstanz, Sigismund renewed his pledge of friendship with the Lithuanian ruler, through his delegates, and confirmed them with solemn vows. He promised to be faithful to Vytautas and to promote the affairs of Lithuania as well as to defend her against the invasions of her enemies and to join with Vytautas against any country inimical to him and his interests...

The Polish historian, Prochaska, wrote of him that in his time there was not a single ruler throughout the whole of Europe equal to him in diplomatic acuteness and military leadership. King Henry V of England was renowned for the love he bore his country and his people, but not even that monarch should surpass Vytautas in patriotism.

Bishop John Kropidlo, at one of the great banquets at Breslau, said in the presence of the Emperor Sigismund: "Only Vytautas is really worthy of a crown. Were I asked to choose a king, my choice would inevitably be Vytautas". Thus did the intrepid churchman boldly place the Grand Duke of Lithuania above the Holy Roman Emperor. The Patriarch of Constantinople, Joseph II, referred to him as the cleverest ruler of Europe. A similar expression of opinion was ventured by one of the foremost writers of the time, Francis de Comitibus.

These are excerpts form the book "Vytautas The Great Grand Duke of Lithuania", written by Dr. Joseph B. Končius. Published by The Franklin Press, Inc. Miami, Fla.

Vytautas the Great and his legions on the shores of the Black Sea. Painting by J. Mackevičius, Museum of War, Kaunas, Independent Lithuania.
Dail. J. Mackevičiaus paveikslas "Vytautas Didysis prie Juodųjų Jūrų".

1 - 2. The first colored Lithuanian stamps, printed in Berlin early in 1919, showing the coat-of-arms the VYTIS. — Pirmieji spalvoti Lietuvos pašto ženklai buvo spausdinti Berlyne 1919 metų pradžioje.

3. The Post Office of Gardinas, Southern Lithuania, short on Lithuanian stamps and inspired by the Minister for White-Russian Affairs, on March 4, 1919, issued its own postage stamps, overprinting the Czarist-Russian stamps with the following text: Lietuva — Litva — 50 skatikų — grašej. **A round canceller with Russian inscriptions was used.** — 1919 m. kovo 4 d. Gardino paštas, pritrūkęs lietuviškų ženklų, Gudų Reikalams Ministeriui tarpininkaujant, išleido seriją p. ženklų, perspausdinant carinės Rusijos p. ženklus lietuviškai ir gudiškai: "Lietuva — Litva — 50 skatikų — grašeij". Pašto ženklai buvo antspauduojami rusiškais įrašais antspaudu.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By Antanas Bernotas

Part LXVII

If we look back at Lithuania's past once more, we will remember that the majority of Lithuania's nobility and clergy, a small fraction excepted, were entirely Polonized; they spoke Polish; they identified themselves with Polish culture; and they took no part in any Lithuanian movement. If some did take part, they did so with the expectation of uniting with Poland again after the Russian occupation. The Lithuanian nobility also entertained such hopes in the insurrections of 1831 and 1863.

When the First World War started and the German army began moving into Lithuania, a large majority of the Lithuanian nobility withdrew to Russia. After the war was ended, some of them returned home; others repatriated to Poland and participated in the reconstruction. Many of them joined the Polish army. Only a small fraction of the boyars remaining in the father land participated in Lithuania's reconstruction. Most of them, especially in the Vilnius territory, the most Polonized part of the country, had already banded together into political parties and military units during the German occupation and were zealous in furthering Polish interests. Their dream was to unite Lithuania with Poland, as in the days before the partition of the Republic. This failing, they hoped that the Vilnius territory could be joined to Poland.

During the German occupation these Polish oriented inhabitants suggested to the German authorities in Vilnius, and in Berlin as well, that Lithuania should not be created as a separate state but as a part of Poland, as in centuries past. Later, after the fall of the German-Reich, when the peace-talks began in Paris, they suggested the same idea to the Allied Powers at the Peace Conference. Since the Poles always had many sympathizers in France, it is easy to understand that Polish aspirations, right or wrong, were invariably supported by the French. So it was at the Paris Peace Conference; and so it was later when the Allied Commission settled the demarcation lines between disparting Lithuanians and Poles, or when the question of Klaipėda's future arouse.

As mentioned already, in 1918, when the restoration of Lithuania's independence was proclaimed, Lithuania had no military units at all; whereas the Poles in Vilnius and vicinity had already organized strong units of their partisans, the so-called legionaries. Joining these legionaries were many boyars and estate-owners of Lithuanian origin as well as the local Poles or Polonized Lithuanians. Although at the end of 1918 and during the first days of 1919 there were no clashes between the Vilnius-stationed legionaries and the Lithuanian army volunteers, relations were strained and the Poles spread adverse propaganda against the Lithuanians.

When the Bolshevik army occupied Vilnius and vicinity on Jan. 5-6, 1919, the Polish legionaries withdrew southward to Poland. When the Poles, pushing back the Bolshevik forces, occupied Vilnius on April 19 and Gardinas on April 26, 1919, they disarmed the White-Russian regiment stationed in city. All the legionaries organized earlier in Vilnius returned with the Polish army. It is worthy of mention that White-Russia (in the Lithuanian language called Gudija, from g u d a s — White-Russian) proclaimed its independence at Minsk on March 25, 1918, and built its own government. White-Russian army units were also formed. Since in Eastern Lithuania, especially in Gardinas, Lyda and Ašmena, many people called themselves "gudas", they tried to join the new Republic of White-Russia. Other White-Russians, especially those originating in the Vilnius and Gardinas territories, cooperated with the Lithuanian government and had their representative in the Lithuanian Council; later they had a Minister for White-Russian Affairs in the Lithuanian government. When the Bolsheviks launched their attack and occupied White-Russia and a part of Vilnius territory, the White-Russian government withdrew to Vilnius, later to Kaunas. The White- Russian government declared the Gardinas territory a part of Lithuania. In Gardinas itself and elsewhere White - Russian army units were organized. They fought together with the Lithuanians for Lithuania's independence.

(To be continued)

Sen. Goldwater:

Soviets Must Withdraw From The Baltic States

"A POLICY OF HONOR"

Recently Sen. Barry Goldwater (R. — Ariz.) introduced a Senate Concurrent Resolution (S. Con. Res. 85) that calls for freedom for Lithuania, Latvia, Estonia, and other captive nations.

George Todt, columnist of the "Los Angeles Herald Examiner", devoted his entire column, carried in the June 4, 1964, issue of the aforesaid leading daily of California, to Goldwater resolution.

Following are several excerpts from Todt's column:

"What kind of foreign policy would Sen. Barry Goldwater, R.-Ariz., advocate for the United States if he were calling the signals?..

"Or does he stand for peace with honor, based on moral strength and steadfast purpose, which would win for us on the world stage?..

"Perhaps a few extracts from the Goldwater Resolution (S. Con. Res. 85) which the senator presented on May 15 in behalf of the captive nations now behind the Iron Curtain will give us valuable and revealing insights...

"'Resolved by the Senate (the House of Representatives concurring), That the President of the United States is hereby authorized and requested to instruct the U.S. ambassador to the United Nations to demand, at the earliest possible date, that

The UN enforce its charter provisions which guarantee self-determination to all peoples; and

The Soviet Union...be brought to abide by its UN membership obligations concerning aggression and colonialism by ordering the withdrawal of all Soviet troops, agents colonialists, and controls from the captive nations...

Resolved, That the President of the U. S. is further authorized and requested to instruct the U. S. ambassador to the UN to bring before the General Aseembly of that body and press for early-approval of any measure or measures which would guarantee internationally supervised free elections...'

"It is hard to see how any except hopeless, hapless hypocrites could object validly to this fortright, needed action by Goldwater.

It embodies all the ideals of our American founding fathers at Philadelphia and it stands for the original purposes of the UN, as outlined in its charter, when founded, in 1947. So why not get behind this exemplary Goldwater resolution now? Let's go!"

* * *

Democratic Senator William Proxmire of Wisconsin is greeted at reception in his honor by Antanas Ustjanauskas, chairman, (left) and Mayor Glynn of Hartford (right). Group of more than 100, including senator and Mrs. Thomas J. Dodd, attended.

Šį pavasarį demokratų partijos pavestas lietuvis prekybininkas Antanas Ustjanauskas (turi dvi maisto krautuves ir siuntinių persiuntimo įstaigą Hartford, Conn.) suruošė senatoriui ir poniai William Proxmire pagerbimo popietę, kurioje dalyvavo aukštų Connecticut valst. asmenų ir Hartfordo miesto pareigūnų. Pagerbimo metu Hartfordo lietuvių mišrus choras, vad. J. Petkaičio, atliko dainų programą. Foto A. Jaras

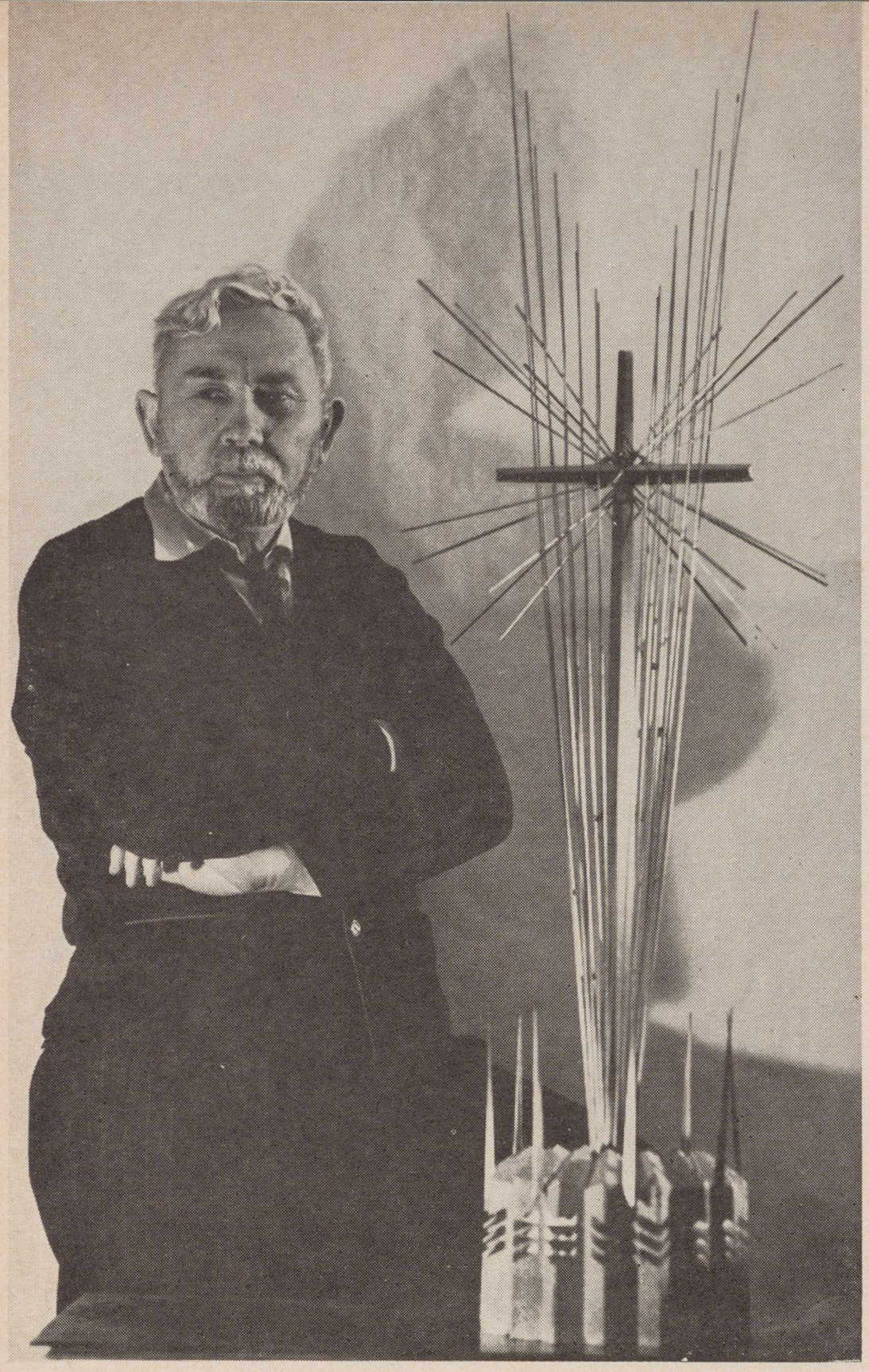

Artist Vytautas K. Jonynas
and thre-dementional cross for Vatican Pavillion, createt by V. K. Jonynas, The cross is made from alcoa aluminum of a gold color. (More – pages 21 and 22).

«LITHUANIANS MAKE NEWS»

● Lithuanian Charge d'Affaires **J. Kajeckas,** on April 27th gave a lecture about Soviet occupation of Lithuania at the Niagara University. Several Lithuanians are on the faculty at the university: dr. D. J. Jenkevičius, dr. A. Musteikis, dr. Slavėnas, and also prof. R. Sealey, who is married to Danguolė Sadūnaitė, Lithuanian poetess.

● **Rt. Rev. Pius Ragažinskas,** pastor of the Lithuanian parish in Sao Paulo, Brazil, by telegram requested the American Lithuanian Council to turn to the Brazilian government for request of the return of Lithuanian legation and consulates in Brazil. The American Lithuanian Council is taking steps toward these negotiations.

● Chairman of the World Lithuanian Community Central Committee, **Juozas J. Bachunas,** called a meeting of press and radio representatives at Tabor Farm, Mich., on June 6-7. Discussions included outlooks for the fight for Lithuania's freedom, methods for Lithuanian community activities, organizing of young people, representation of Lithuanian affairs through the press and radio.

● **Lithuanian Relief Fund** is celebrating its 20th anniversary this year. On Oct. 17th, a convention of the Relief Fund delegates will take place in New York.

● **Rt. Rev. J. Končius** has recently published a historical book in English "Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania", containing 211 pages, 25 illustrations and maps. (Published by The Franklin Press, nc., Miami, Florida).

This comming summer Dr. J. Končius is leaving for Europe, where he will collect historical documents pertaining to Lithuania. He is persuing this task with the help of the Lithuanian Catholic Science Academy.

● **Dr. K. Lederis,** professor at the Bristol University in England, is a famous Lithuanian scientist. He formerly was a teacher, later studied medicine. He became a well known physician and researcher, also a lecturer at international medical conferences. In 1960 he lectured in Copenhagen; 1960 — London; 1961 — Leuven, Belgium; 1962 — Paris, Lille, Strassburg; 1962 — Leiden, Holland; 1963 — Brussels, and elsewhere.

● Chairman of the preparations committee for the **Lithuanian Day** at the World's Fair in New York, **J. Stukas,** announce that the dedication ceremonies of the Lithuanian cross, erected at the Fair, will take place on June 14th, and the song and dance festival will be held on August 23rd. The cross has the following inscription: **"Erected in the memory of those, who have died or are dying for freedom of Lithuania."**

● **Dr. Vytautas Vardys,** professor of political science at the Wisconsin University, has edited a volumenous book about the situation of occupied Lithuania. The book is written in English and is being published by an American publishing firm. This book will be one of the best sources of information regarding occupied Lithuania.

● **A. Mončys** and **B. Venskienė** head the Lithuanian students' folk dance group in Paris, France. The group had a successful performance on March 15th at the Sorbonne University, during a 15 nation dance festival.

● **Birutė Saldukaitė** was mistress of ceremonies at th Maryland University's 17th annual Fiesta of the International Club on May 9th. 600 students of different nationalities participated in the program. Lithuanians were represented by the folk dance group from Baltimore, Md.

● **A. Venskus,** residing in Paris, France, on May 1, 2 and 3 participated at the European Young Christian Democrat convention, held in Hamburg, Germany. He was elected to the International Young Christian Democrat Union's executive committee. It is the first time that a Lithuanian will hold a post in the executive committee.

● **Vl. Kulpavičius,** woodcarver of Lithuanian folk art, has made **kanklės** (Lithuanian national musical instrument — see LD magazine, Feb. issue, page 22) for the newly formed ensemble of this instrument in New York. The musical group will be under the direction of Mrs. T. Dzikienė. Groups, playing the kanklės, are already in existing in Cleveland (under the leadership of Mrs. O. Mikulskienė), Chicago, Boston. The accompaniment and instrumental music of kanklės is being more often included in musical programs.

● According to occupied Lithuania's daily communist newspaper, "The Truth", the young people of Lithuania are being asked or invited (truthfully, though, taken by force) to go to Siberia as laborers. Besides this plan for russification, atheistic "education" is being strenghtened in Lithuania. Scientific atheism courses are being included in higher institutions of learning.

● Ballet performers **Violeta Karosaitė** and **Jaunutis Puodžiūnas,** both from Los Angeles, are touring Canada and the United States, giving ballet recitals in Lithuanian communities. These recitals are being sponsored by the Lithuanian Community. On May 30th they both appeared in a program in Chicago together with violinist **Alfonsas Paukštys,** and **Miss. E. Blandytė.**

● **Rev. L. Jankus,** director of the Lithuanian Relief Fund, wrongly accused by the communists and sentenced to prison, will celebrate high mass at the Vatican Pavillion chapel, World's Fair, to commemorate the silver anniversary of his priesthood and the mass deportation of Lithuanians by th communists in June, 1941. During this mass, prayers, written by Lithuanian girls (prisoners) in Siberia, will be recited (See picture below).

REV. L. JANKUS

Visos foto nuotraukos V. Noreikos

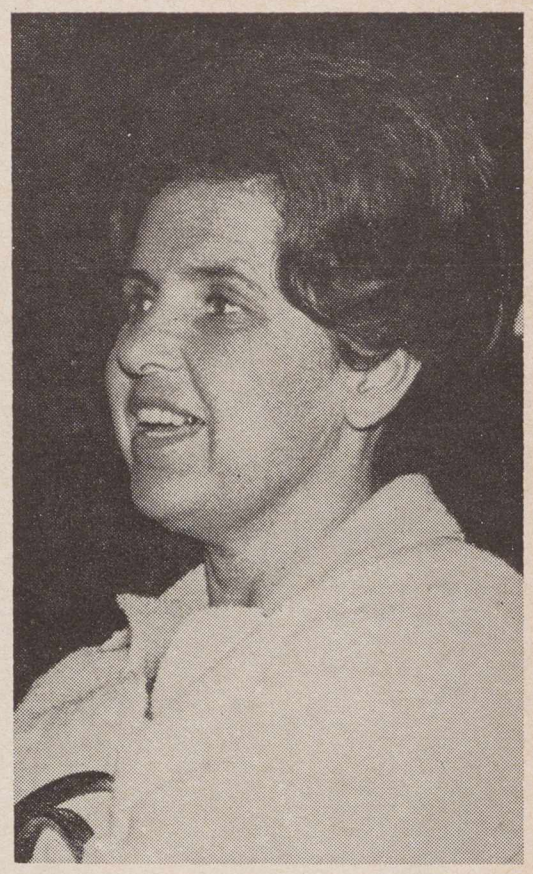

Kazickienė klauso prezidiumo pirmininko dr. J. Kazicko kalbos, kurios metu jis pranešė, kad jo 5 vaikai įstojo į LF narių eilės, įmokėdami po $1,000.

Scenes from the annual meeting of the Lithuanian Foundation members, in Chicago, Illinois.

LIETUVIŲ FONDO METINIS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Fondo metinis susirinkimas 1964 m. gegužės 16 d Jaunimo Centre, Chicagoje. Entuziastingas momentas, kada dr. J. Kazickas susirinkimui pranešė, kad jo šeimos prieauglis — visi 5 vaikai įstoja į LF narių eilės, kiekvienas įmokėdamas fondan po $1000. J. Kazickų šeima dabar yra įnešusi Lietuvių Fondan $15,000 (žiūr. LD žurnalo kovo nr. viršelį ir aprašymą, kai Kazickai įstojo į LF su $10,000).

Nuotraukoje, I eil. iš kairės: A. Reklaitis, LF tarybos sekretorius, dr. A. Razma, LF tarybos pirm., sveikina A. Kazickienę ir dėkoja už naują $5000 įnašą L. Fondan, ir dr. S. Budrys.

Iš Lietuvių Fondo metinio susirinkimo 1964 gegužės 16 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Prezidiumas ir sekretoriatas. Iš kairės: sekr. nariai — T. Mečkauskas ir A. Pužauskas; prezidiumas — dr. J. Kazickas (kalba), **St. Barzdukas ir dr. G. Balukas.**

Pertraukos metu prie kavos puoduko tęsiamos diskusijos: kokių imtis žygių, kad LF greičiau išaugtų iki milijono. Iš d.: dr. Razma, LF tarybos pirm., A. Reklaitis, taryb. sekr.

Gegužės 16 d. įvykusiame antrame Lietuvių Fondo suvažiavime dalyvavo narių ne tik iš Chicagos, ir artimųjų vietų, bet ir iš tolimesnių — Clevelando, New Yorko ir kt. Buvo svečių ir spaudos atstovų, kuriems buvo skirtas atskiras stalas. LF su spauda palaiko tamprius ryšius.

Suvažiavimą atidaręs LF steigėjas dr. A. Razma, savo žodyje pasidžiaugė, kad Fondas jau turi virš 500 narių su apie 150,000 dol. įnašų.

Be sveikinimų žodžiu, telegrama sveikino Illinois valst. gubernatoriaus pavaduotojas, reikšdamas suvažiavimui geriausius linkėjimus.

Dr. J. Kazickas savo pranešime kalbėjo dėl fondo kapitalo investavimo, siūlydamas tam tikrą nuošimtį investuoti į įvairias akcijas, o mažesnę dalį į taupomasias kasas. Fondo kapitalo investavimas esąs būtinas, nes dolerio vertė krinta.

Pranešimas susilaukė diskusijų ir bendro visų aptarimo.

Valdybos pranešimą padarė pirm. T. Blinstrubas. Valdyba esanti administracinė įstaiga ir vykdanti tarybos nutarimus. Ji veda vajų, susirašinėjimus, palaiko ryšį su spauda, radijo valandėlėmis ir tam turi sudariusi spaudos-informacijos kolektyvą. Per praėjusius metus Fondas paaugo dvigubai — turi 527 narius (8 jau mirė).

Iš valdybos pranešimų paaiškėjo, kad fondas auga, jo idėja plinta — jungiasi ne tik paskiri asmenys, bet ir organizacijos; esą net testamentinių užrašymų. Propagandai daug padeda spauda, be to, valdyba kreipiasi laiškais, kurių pernai išsiuntinėjusi iki 3000.

Pagal įstatus 5 tarybos nariai kasmet baigia kadenciją. Išrinkti nauji: dr. J. Kazickas, dr. K. Ambrozaitis, inž. V. Naudžius, A. Mažeikienė, A. Šantaras.

Revizijos komisijon išrinkta: dr. S. Budrys, T. Mečkauskas, J. Graužinis.

Susirinkimas praėjo darbingai.

Adresas:
LIETUVIŲ FONDAS
LITHUANIAN FOUNDATION
7243 South Albany Ave., Chicago, Illinois. Tel. HE 4-4076

Iš LF narių metinio susirinkimo. LF vadovai sprendžia, ką kviesti į susirinkimo prezidiumą. Iš kairės: T. Blinstrubas, LF vald. pirm., dr. G. Balukas, tarybos vicepirm., dr. A Razma, tarybos pirm.,

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis".

Los Angeles, Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR

Transliuojamo šeštadieniais 9 val. ryto iš KBLA — 1490 kc stoties.
Direkterius Bruno Gediminas, 4023 W. 60 St., Los Angeles 43, Calif. AX 5-2260
Reikalų vedėjas — **George Rudelis,** 5027 Zelzah St., Encino, Calif.

Amsterdam, N. Y.

Lietuviška programa

LAIKINAI NUTRAUKTA.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C.
Sekmadienių popietėmis 12:30—1:00
STATION WWIN — 1400 K. C.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,** 4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md., Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave., Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS
Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė Radijo Programa
Sekmadieniais — 8–9 val. rytą.
AM bangomis 1190 kilociklų; FM bangomis 105.7 megaciklų iš
WKOX, Framingham, Mass.
P. Viščinis, programos vedėjas,
173 Arthur Street, Brockton 18, Mass.
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. Radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m. **vedama Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima nauju laiku (viena valanda anksčiau):
Sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

Lietuvių Radijo valanda
Sekmadieniais nuo 11:00 iki 12:00 val.
WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.
Jonas J. Romanas, vedėjas
170 H Street, South Boston 27, Mass.
Tel. ANdrew 8-7635

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio 10:00 — 11:00.
Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa
TĖVYNĖS GARSAI
penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — **Juozas Stempužis.**
4249 Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio
Tel. 382-9268

Detroit, Mich.

"BALTIC MELODIES"

radijo valandėlė jau nebeveikia.
Buv. vedėja serga ligoninėj. Paskutiniuosius dvejus metus valandėlę vedė Anelė Ambrazienė.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė girdima kiekvieną šeštadienį 4:30-5:30 pp. iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.
Pranešėjai: **Patricia Bundza** ir **Algis Zaparackas**
Vedėjas **Ralph Valatka.**
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway **3-2224**

"LITHUANIAN VOICE"

WQRS stotis, FM banga 105,1.
Sekmadienio rytą nuo 8:30 iki 9 val.
Programos vedėjas **J. Kriščiūnas,**
803 N. Crawford, Detroit, Mich.
Tel.: VI 1-5724

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė

WBMI — FM 95.7 mc.
Kiekvieną sekmadienį 10:00 — 11:00.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius,**
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS RADIJO BIURAS MADRIDE
TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS
transliuoja lietuviškai 21:30 — 21:55 Lietuvos laiku (arba 19:35—1955 Vid. Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis. (Kartojama kitos dienos rytą 8:25 Lietuvos laiku [6:10—6:25 Vid. Eur. laiku] 42 metrų banga) ir nuo 17:40 iki 17:55 val. 42metrų banga (9.370 kl.).

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p. iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kilv. ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1264 White tS., Hillside, N. J.
Tel.: WAverly **6-3325**

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 3:40 iki 4:30 p.p.
Kultūrinės, politinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas",
1203 Green St., Phila., 23, Pa.
Telef. PO 5-0932

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir **Gertruda Dargiai.**
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, **Pittsburgh 16, Pa.**

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. — WHEC — 1460 klc.
Programos kiekvieną sekmadienį 9:30 — 10:00 rytą.
Klubo valdyba:
Pr. Saladžius, garbės pirm., 309 Alphonse St. (21); **Pr. Puidokas,** pirm. 38 St. Jacob St. (21); **A. Cieminis,** vicepirm. 226 Lux St. (21); **Vyt. Žmuidzinas,** ižd. 235 Furlong St. (21); **R. Kiršteinas,** sekr. 213 Berlin St. (21); **Br. Krokys,** narys 10 Dudley St. (5).
Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai: **R. Gaidytė, St. Ilgūnas, D. Šiurilienė, H. Žemelis.**

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp. WHLD stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga 1270. Programos ved. **J. R. Simanavičius,** 974 College St., Toronto 4, Ont., Canada.
Telef.: LE 4-1274 — Daina Co.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas:
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

WASHINGTON, D. C.

Voice of America – Amerikos Balsas

Voice of America, Washington 25, D. C.
Pusės valandos programa duodama kasdien Lietuvos laiku 19 val. 30 min. — 11, 13, 16, 19, 25 ir 31 metro bangomis; jos kartojamos 21 val. 30 min. — vidutine 251 m. banga ir 6 val. ryto 25, 31, 41 ir 49 m. bangomis.
Pastaba: **vasaros laiku,** kai Lietuvoj 19:30, — Washingtone 12 val. 30 min. dieną, Chicagoje — 11 val. 30 min. ryto ir Los Angeles — 9 val. 30 min. ryto, o Europoj Grinvičo laiku 16 val. 30 vak.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA

WATR, Waterbury, 1320 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:40 iki 7:30 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams-Adomaitis
27 Congress Avenue, Waterbury, Con.
Telefonai: PLaza 3-2787 ir PL 3-8898

LITHUANIAN MAPS

Andrius, with the technical assistance of Profs. A. Salys, Stp. Kolupaila, K. Pakštas, Drs. M. Braks, M. Gimbutas, and A. Šapoka.
is now available, compiled by J. A multicolored map of Lithuania This is the definitive map of 1939, with insets of Lithuania in the Bronze and Iron Age.

Only a limited supply available.

Wall map, approx. 35x46: $4.50
Book map, in folder: $3.50

Now available to Lithuanian Days readers

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalo ir knygų PLATINTOJAI

JUNGT. AMERIKOS VALST..

Baltimore, Md. — A. Česonis.
Brooklyn, N. Y. — DARBININKAS; J. Pašukonis.
So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, S. Mikus,
Chicago, Ill. — K. Babickas; Balys Brazdžionis; DRAUGAS; J. Karveis; MARGINIAI; H. Naujoks; B. Pakštas; I. Sakalas; A. Semėnas; B. Štangenbergas; P. Švelnys; TERRA.
Cicero, Ill. — J. Memėnas, E. Stangenbergas.
Cleveland, Ohio — Dirva, V. Rociūnas.
Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. Anthony's Parish Library.
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzitas.
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Newark, N. J. — K. Trečiokas.
Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, kun. L. Musteikis.
Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas, V. Karalius.
Pittsburgh, Pa. — F. Žilionis.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.
Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.

ITALIJOJE:
Rome — Kun. V. Mincevičius.
ISPANIJOJE:
Madrid — Kun. K. Patalavičius.
NAUJ. ZELANDIJOJE:
Auckland — G. Procuta.
VENECUELOJE:
Rev. A. Perkumas. Z. Domeika
ANGLIJOJE:
London — D. Daunoraitė.

KANADOJE:
Toronto Ont. — A. Kuolas J. Smolskis Time Cigar Store, V. Aušrotas.
Hamilton, Ont. — S. Bakšys; J. Pleinys.
St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.
Montreal, Que.— P. Rudinskas (Parish Library.
Winnipeg, Man. — Br Bujokienė.
W. Lorne, Ont. — A. Kojelaitis.

AUSTRALIJOJE:
Melbourne — A. Vingis, B. Zumeris.
Canberra — V. Balsys.
N. Geelong — L. Bertašius.
St. Kida — N. Butkūnas.
Sydney — Kun. P. Butkus.
Adelaide, Edwardstown, — A. Kubilius.
Rivervale, W. Australia — Kun. L. Kemėšis.
Williamstown — Kun. L. Vaseris.
Cabramatta — J. Skirka.
Brisbane — K. Stankūnas.

SKAITYKITE "LIET. DIENŲ" LEIDYKLOS IŠLEISTAS KNYGAS

Pakeitę adresą, tuojau praneškite, kad nesusitrukdytų žurnalo siuntimas.

PRIEŠ AUŠRĄ / BEFORE THE DAWN — BY A. MARČIULIONIS

LIETUVIŲ

DIENOS